

REVĪZIJAS IESTĀDE

GADA KONTROLES ZIŅOJUMS

ANNUAL CONTROL REPORT

**Finansē
Eiropas Savienība**

**Nacionālais
attīstības plāns**

**ERAF, KF, ESF+, TPF
01.07.2024. – 30.06.2025.**

Rīgā
12.02.2026.

SAĪSINĀJUMI

AFCOS	Krāpšanas apkarošanas koordinācijas dienests
AI	Eiropas Savienības fondu Atbildīgā iestāde
ALTUM	Akciju sabiedrība "Attīstības finanšu institūcija Altum"
CFLA	Centrālā finanšu un līgumu aģentūra
EK	Eiropas Komisija
EPPO	Eiropas Prokuratūra
EPSA	<i>Early preventive system audit</i>
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ERP	Eiropas Revīzijas Palāta
ES	Eiropas Savienība
ESF+	Eiropas Sociālais fonds plus
DAC	Eiropas Komisijas Kopīgais revīzijas direktorāts kohēzijas jautājumos
FI	Finanšu instrumenti
FM	Finanšu ministrija
GI	Grāmatvedības iestāde
GKZ	Gada kontroles ziņojums
IT	Informāciju tehnoloģijas
KAKD	Komercdarbības atbalsta kontroles departaments
KF	Kohēzijas fonds
KPVIS	ES fondu vadības informācijas sistēma – Kohēzijas politikas fondu vadības informācijas sistēma 2021.-2027. gada plānošanas periodam (e-kohēzija)
LR	Latvijas Republika
MK	Ministru kabinets
OLAF	Eiropas Krāpšanas apkarošanas birojs
Pamatprasība	Galvenā prasība (angliski: <i>Key Requirement</i>)
Programma	Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmu 2021.-2027. gadam (CCI: 2021LV16FFPR001)
Regula (ES) Nr. 2021/1060	Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 24. jūnija Regula (ES) Nr. 2021/1060, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finansiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai
RI	Revīzijas iestāde
SAM	Specifiskais atbalsta mērķis
SFC2021	Elektroniska datu apmaiņas sistēma starp dalībvalstīm un Eiropas Komisiju
SI	Sadarbības iestāde
TP	Tehniskā palīdzība
TPF	Taisnīgas pārkārtošanās fonds
VI	Vadošā iestāde
VKS	Vadības un kontroles sistēma

Saturs

KOPSAVILKUMS.....	4
1. IEVADS	6
2. BŪTISKAS IZMAIŅAS PĀRVALDĪBAS UN KONTROLES SISTĒMĀ(-S)	9
3. IZMAIŅAS REVĪZIJAS STRATĒGIJĀ	10
4. SISTĒMAS REVĪZIJAS (ATTIECĪGĀ GADĪJUMĀ)	11
5. DARBĪBU REVĪZIJAS	24
6. PĀRSKATU REVĪZIJAS	34
7. CITA INFORMĀCIJA	37
8. VISPĀRĒJAIS TICAMĪBAS LĪMENIS	38
9. GADA KONTROLES ZIŅOJUMA PIELIKUMI	41
9.1. SISTĒMAS REVĪZIJU REZULTĀTI	42
9.2. DARBĪBU REVĪZIJU REZULTĀTI.....	44
9.3. APRĒĶINI, UZ KURIEM PAMATOJAS NEJAUŠA ATLASE, KOPĒJAIS KĻŪDU ĪPATSVARS UN KOPĒJAIS ATLIKUŠO KĻŪDU ĪPATSVARS	45
9.4. KONSTATĒTO TRŪKUMU TIPOLOĢIJA 2021-2027	46

KOPSAVILKUMS

1. GKZ ir sagatavojusi RI saskaņā ar Regulas (ES, EURATOM) Nr. 2024/2509¹ 63. panta 5b. un 7. punktu, Regulas (ES) Nr. 2021/1060 77. panta 3b. punktu un EK Metodiskajiem norādījumiem par gada kontroles ziņojumu un atzinumu².
2. RI funkcijas attiecībā uz Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmu 2021.-2027. gadam (CCI: 2021LV16FFPR001) pilda Finanšu ministrijas Eiropas Savienības fondu revīzijas departaments (detalizētāk skatīt *1.1. sadaļu*).
3. GKZ attiecas uz grāmatvedības gadu, kas sākas 2024. gada 1. jūlijā un beidzas 2025. gada 30. jūnijā (detalizētāk skatīt *1.2. sadaļu*).
4. GKZ revīzijas periods ir no 2025. gada 1. janvāra līdz 2026. gada 15. februārim (detalizētāk skatīt *1.3. sadaļu*).
5. Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmai 2021.-2027. gadam (CCI: 2021LV16FFPR001) ir viena VI, kas ir deleģējusi daļu savus uzdevumus un funkcijas 12 atbildīgajām iestādēm un vienai SI (Centrālajai finanšu un līgumu aģentūrai), savukārt Valsts kase veic GI funkcijas (detalizētāk skatīt *1.4. sadaļu*).
6. GKZ un revīzijas atzinums ir sagatavoti, pamatojoties uz RI veikto sistēmas auditu, darbību revīziju un pārskatu revīzijas rezultātiem. RI nepaļāvās uz citu revidentu darbu. Detalizēta GKZ sagatavošanas gaita ir aprakstīta *1.5. sadaļā*.
7. Pārvaldības un kontroles sistēmā pārskata periodā nav veiktas būtiskas izmaiņas, papildus revīzijas darbs nav bijis nepieciešams (detalizētāk skatīt *2. sadaļu*).
8. Vienotā revīzijas stratēģija 2021.-2027. gada plānošanas periodam sākotnēji tika izstrādāta un apstiprināta 2024. gada 19. aprīlī. Aktuālā versija apstiprināta 2025. gada 17. martā. (detalizētāk skatīt *3. sadaļu*).
9. RI veikto sistēmas auditu rezultātā GI ir novērtēta 1. kategorijā – darbojas labi, savukārt VI, AI un SI novērtētas 2. kategorijā – darbojas, taču nepieciešami atsevišķi pilnveidojumi. Detalizēta informācija par paveikto attiecībā uz sistēmas auditu darbu ir izklāstīta *4. sadaļā*.
10. Atbilstoši RI veikto darbību revīziju rezultātiem identificētais kopējais kļūdu īpatsvars (TER) ir 0,17 %, kas ir zem būtiskuma līmeņa. Darbību revīziju rezultāti ir detalizēti izklāstīti *5. sadaļā*.
11. RI veiktajā pārskatu auditā ir iegūta pārlicība par GI sagatavoto pārskatu pilnīgumu, pareizību un ticamību. Detalizēta informācija par veikto revīzijas darbu attiecībā uz pārskatiem ir sniegta *6. sadaļā*.
12. Revīzijas periodā RI nav konstatējusi krāpšanas gadījumus (detalizētāk skatīt *7.1. sadaļu*).
13. RI rīcībā nav informācijas par turpmākiem notikumiem, kuri varētu būtiski ietekmēt šajā GKZ izklāstīto novērtējumu, ticamības līmeni un RI atzinumu (detalizētāk skatīt *7.2. sadaļu*).
14. Revīzijas periodā nav saņemti ne DAC, ne ERP revīziju ziņojumi (detalizētāk skatīt *7.3. sadaļu*).
15. Revīzijas atzinuma sagatavošanai pārlicība par izdevumu likumību un pareizību un par VKS pienācīgu darbību ir balstīta uz sistēmas auditu un darbību revīzijas rezultātiem, kā arī ir ņemti vērā pārskatu revīzijas un pārvaldības deklarācijas pārbaudes rezultāti. Visi (tai skaitā RI

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 2024/2509 (2024. gada 23. septembris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam (pārstrādāta redakcija)

² EK 2023. gada 26. jūlijā apstiprināti Metodiskie norādījumi Gada kontroles ziņojuma sagatavošanai un Audita viedokļa sniegšanai kā arī trūkumu novēršanai 2021-2027. plānošanas periodā (Ares(2023)3757159)

konstatētie) neatbilstoši veiktie izdevumi pārskatos ir koriģēti: izdevumi 170 114,25 EUR³ apmērā izklāsti kā gala ieturējums un izdevumi 75 709,09 EUR apmērā ir ieturēti uz laiku. Attiecīgi RI veica atlikušā kopējo kļūdu īpatsvara aprēķinu, kā rezultātā sākotnēji aprēķinātais kopējais kļūdu īpatsvars (0,17 %) tika samazināts uz 0,06 %.

Mūsuprāt, līdz ar to ir sniedzams atzinums bez iebildēm, detalizēti skatīt 8. sadaļā.

³ Tai skaitā RI darbību revīzijās konstatētie faktiski neatbilstoši veiktie izdevumi 153 003,35 EUR apmērā, 13 819,86 EUR, kas ieturēti, pamatojoties uz VI/SI veikto pārbažu rezultātiem un izdevumi 3 291,04 EUR apmērā, ko RI konstatēja kā neatbilstošus 2014.-2020. gada plānošanas perioda darbību revīzijas ietvaros.

1. IEVADS

1.1. Ziņojuma sagatavošanā iesaistītās revīzijas iestādes un citu struktūru identifikācija

Saskaņā ar Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2021.-2027. gada plānošanas perioda vadības likumu un Ministru kabineta 2022. gada 14. jūlija noteikumiem Nr. 427 “RI funkciju nodrošināšanas kārtība Eiropas Savienības fondu 2021.-2027. gada plānošanas periodā” RI funkcijas pilda Finanšu ministrija.

Atbilstoši Finanšu ministrijas reglamentam⁴ Eiropas Savienības fondu revīzijas departaments veic Eiropas Savienības fondu (Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Kohēzijas fonda, Eiropas Sociālā fonda plus un Taisnīgas pārkārtošanās fonda) RI funkcijas 2021.-2027. gada plānošanas periodā, t.i., attiecībā uz Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmu 2021.-2027. gadam (CCI: 2021LV16FFPR001). RI funkcijas netiek deleģētas.

Funkcionāli un administratīvi **RI vadītājs** ir pakļauts finanšu ministram⁵ un ir tiesīgs tieši ziņot finanšu ministram un Ministru kabinetam, kā tas ir noteikts Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2021.-2027. gada plānošanas perioda vadības likumā un Finanšu ministrijas Eiropas Savienības fondu revīzijas departamenta reglamentā⁶. Tāpat reglamentā ir paredzēts izņēmums, ka gadījumos, kad VI vadītājs pilda FM valsts sekretāra pienākumus, tādējādi uz laiku administratīvi pakļaujot RI, tad šādas aizvietošanas gadījumā valsts sekretāra vietnieka ES fondu jautājumos kompetencē nav jautājumi, kas skar RI. Gadījumos, kad valsts sekretāru tā prombūtnes laikā aizvieto valsts sekretāra vietnieks ES fondu jautājumos, normatīvajos aktos noteiktās administratīvā vadītāja funkcijas īsteno finanšu ministrs. Atbilstoši MK 2022. gada 26. aprīļa noteikumiem “Valsts un pašvaldību institūciju amatu katalogs, amatu klasifikācijas un amatu apraksta izstrādāšanas kārtība” RI vadītāja amats ir pielīdzināts VI vadītāja amata līmenim.

Savukārt ES fondu **revīzijas departaments** ir FM struktūrvienība, kas administratīvi ir tieši pakļauta valsts sekretāram un funkcionāli pakļauta ministram. Departamenta reglamentā ir noteikts, ka departaments ir neatkarīgs no pārējām ministrijas struktūrvienībām savas darbības plānošanā, auditu un revīziju veikšanā, ziņojumu sagatavošanā un atzinuma sniegšanā, un tas darbojas, ievērojot Starptautisko revīzijas un apliecinājuma standartu padomes izdotos standartus un Starptautiskās grāmatvežu ētikas standartu padomes izdoto Ētikas kodeksu. Departaments neiesaistās ES fondu un ārvalstu finanšu palīdzības finansēto programmu un projektu īstenošanā, iekšējās kontroles sistēmas izveidošanā, atsevišķu projektu un programmu izstrādē.

2021.-2027. gada plānošanas periodā saskaņā ar Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2021.-2027. gada plānošanas perioda vadības likuma 11. pantu FM ir noteikta arī kā atbildīgā iestāde. AI vadītāja pienākumus FM veic **Administratīvā sektora vecākais eksperts** vai tā aizvietotājs prombūtnes laikā⁷. Tā kā FM Administratīvais sektors un tā vadītāja ir **iesaistīti** daudzu **RI darbībai nepieciešamo atbalsta funkciju nodrošināšanā**, kā arī valsts sekretāra prombūtnes laikā lielākoties tā pienākumus pilda Administrācijas vadītājs, kura padotībā ir AI vadītāja, RI veica savas neatkarības izvērtējumu un uz šī GKZ sagatavošanas brīdi secināja, ka:

- FM kā atbildīgajai iestādei ir ierobežots funkciju apjoms, kā arī
- ir noteikti kompensējošie mehānismi – AI vadītājs, kas ir vecākais eksperts un strādā tiešā Administrācijas vadītājas pakļautībā,
 - 1) pildot AI deleģētās funkcijas, ir funkcionāli padots FM valsts sekretāram,
 - 2) administratīvā sektora vecākais eksperts/AI vadītājs nav tieši iesaistīts funkcijās, kas sniedz atbalstu revīzijas iestādei.

⁴ Finanšu ministrijas 2025. gada 19. decembra reglaments Nr. 1.1-4/12/6

⁵ Nostiprināts FM 2023. gada 17. aprīļa reglamentā Nr. 1.1-4/12/3 (ar 2026. gada 1. janvāri spēkā 2025. gada 19. decembra reglaments Nr. 1.1-4/12/6) ([FM reglaments](#) | [Finanšu ministrija](#)) un 2021. gada 11. februāra FM nolikuma 12¹. punktā ([FM nolikums](#) | [Finanšu ministrija](#))

⁶ 2023. gada 19. maija ESFRD reglaments Nr. 1.1-4/12/4

⁷ Atbilstoši FM 2025. gada 24. novembra Rīkojuma Nr. 1.1-1/12/404 “Par Eiropas Savienības fondu 2021.-2027. gada plānošanas perioda specifisko atbalsta mērķu vadības un kontroles sistēmu Finanšu ministrijā” (ar 2025. gada 26. novembra Grozījumiem Nr. 1.1-1/12/409) 2. punktam.

1.2. Atsauces periods (piemēram, grāmatvedības gads)

Šis GKZ aptver grāmatvedības gadu, kas sākas 2024. gada 1. jūlijā un beidzas 2025. gada 30. jūnijā (4. grāmatvedības gads⁸).

1.3. Revīzijas periods (kura laikā notika revīzijas darbs)

Saskaņā ar RI vadītāja 2025. gada 17. martā aktualizēto Revīzijas stratēģiju šī GKZ revīzijas periods ir no 2025. gada 1. janvāra līdz 2026. gada 15. februārim.

1.4. Ziņojumā aplūkotās darbības programma(-as) un tās/to vadošā(-ās) iestāde(-žu) identifikācija. Ja ziņojums attiecas uz vairāk kā vienu programmu vai fondu, informācija jāsniedz atsevišķi par katru programmu un fondu, katrā punktā norādot informāciju, kas īpaši attiecas uz konkrēto programmu un/vai fondu.

GKZ attiecas uz vienoto VKS, kas ir izstrādāta, lai īstenotu Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmu 2021.-2027. gadam (CCI: 2021LV16FFPR001) un attiecīgos fondus:

- Eiropas Reģionālais attīstības fonds
- Kohēzijas fonds
- Eiropas Sociālais fonds plus
- Taisnīgas pārkārtošanās fonds

Latvijā Programmai ir viena VI – Finanšu ministrija, kas ir deleģējusi savus uzdevumus un funkcijas 12 atbildīgajām iestādēm (11 nozaru ministrijām un Valsts kancelejai) un vienai SI (Centrālajai finanšu un līgumu aģentūrai), kas kopumā veido trīs ES fondu ieviešanas līmeņus:

- VI, kas kopumā ir atbildīga par efektīvu Programmas pārvaldību, plānošanas dokumentu izstrādi, VKS apraksta sagatavošanu, aktualizēšanu un iesniegšanu RI, starpniekstruktūru (AI un SI) darbības pārraudzību, kā arī par informācijas, publicitātes un saziņas pasākumu izpildi ES fondu vadībā, informācijas sniegšanu EK par stratēģiski svarīgiem projektiem un Programmas snieguma datiem. Tāpat VI ir atbildīga par projektu iesniegumu atlases metodikas un krāpšanas un korupcijas apkarošanas stratēģijas izstrādi, Programmas ieguldījumu izvērtēšanu, Pārvaldības deklarāciju un apstiprinājuma par izdevumu attiecināmību pārskatos sniegšanu. Papildu tam, VI pilda atbildīgās iestādes pienākumus attiecībā uz tehnisko palīdzību⁹ un nodrošina tās īstenošanas efektivitāti.
- AI galvenie uzdevumi ietver projektu iesniegumu vērtēšanas kritēriju un to piemērošanas metodiku izstrādi un valsts normatīvo aktu par specifisko atbalsta mērķu īstenošanu izstrādi, specifisko atbalsta mērķu rezultātu sasniegšanu, tostarp iznākuma un rezultātu rādītāju uzraudzību (*outcomes*), kā arī vienkāršoto izmaksu metodiku izstrādi saskaņā ar nozaru kompetencēm.
- SI ir atbildīga par projektu iesniegumu atlasīšanu un līgumu slēgšanu ar finansējuma saņēmējiem, projektu īstenošanas uzraudzības un kontroles nodrošināšanu (maksājuma pieprasījumu pārbaudes, iepirkumu pārbaudes, pārbaudes projektu īstenošanas vietās, projektu mērķu un iznākuma rādītāju sasniegšanas uzraudzība (*outputs*), problēmu projektu īstenošanā analīze), lēmumu pieņemšanu un ziņošanu par neatbilstībām, e-kohēzijas sistēmas (KPVIS) darbību un sabiedrības informēšanu par projektu īstenošanu.

⁸ Tā kā 2021.-2027. gada plānošanas perioda VKS apraksts tika apstiprināts 2023. gada 12. septembrī un iesniegts Revīzijas iestādei 2023. gada 6. oktobrī, fondu ieviešana uzsākta 2023. gadā, kad apstiprināti un uzsākti pirmie projekti, un pirmie FI izdevumi EK deklarēti tikai 3. grāmatvedības gadā, bet citu projektu izdevumi – 4. grāmatvedības gadā, tad šis “Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmai 2021.-2027. gadam” ir uzskatāms par pirmo pilno audita gadu, kad veikti gan sistēmu auditi, gan darbību revīzijas.

⁹ Vienotās likmes veidā katrai prioritātei dalījumā pa fondiem, plus atsevišķa tehniskās palīdzības prioritāte "Kapacitātes stiprināšanas pasākumi", kuras ietvaros tiek īstenoti divi pasākumi – ESF+ projekts Nr. [redacted] un ERAF projekts Nr. [redacted]” saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 2021/1060 37. pantu. Minētie projekti tiek īstenoti, izmantojot FNLC (*financing not linked to costs* jeb finansējums, kas nav saistīts ar izmaksām) shēmas.

Savukārt, Valsts kase Programmas ietvaros veic GI funkcijas, tostarp sagatavo maksājuma pieteikumus, kas iesniedzami EK, un sagatavo pārskatus (kontu slēgumus), apliecinot to pilnīgumu, precizitāti un ticamību.

Funkciju sadalījums starp iestādēm, kā arī VKS iesaistīto iestāžu pienākumi un tiesības ir noteikti Eiropas Savienības fondu 2021.-2027. gada plānošanas perioda vadības likumā¹⁰ un detalizēti izklāstīti VI un GI VKS aprakstā (skatīt 2.1 sadaļu).

Informācija par ES fondu administrēšanā iesaistītajām iestādēm sadalījumā pa Programmā iekļautajiem fondiem ir apkopota 1. tabulā:

1. tabula

ES fondu administrēšanā iesaistītās iestādes sadalījumā pa fondiem

Funkcija VKS ietvaros	Fonds	Iestāde
Vadošā iestāde	ERAF KF ESF+ TPF	Finanšu ministrija
Sadarbības iestāde		Centrālā finanšu un līgumu aģentūra
Grāmatvedības iestāde		Valsts kase
Atbildīgā iestāde	ERAF	• Ekonomikas ministrija • Finanšu ministrija • Iekšlietu ministrija • Izglītības un zinātnes ministrija • Klimata un enerģētikas ministrija • Kultūras ministrija • Labklājības ministrija • Satiksmes ministrija • Valsts kanceleja • Veselības ministrija • Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija
	KF	• Finanšu ministrija • Klimata un enerģētikas ministrija • Satiksmes ministrija • Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija
	ESF+	• Ekonomikas ministrija • Finanšu ministrija • Izglītības un zinātnes ministrija • Kultūras ministrija • Labklājības ministrija • Tieslietu ministrija • Valsts kanceleja • Veselības ministrija • Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija
	TPF	• Ekonomikas ministrija • Izglītības un zinātnes ministrija • Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija

1.5. Ziņojuma un atbilstošā revīzijas atzinuma sagatavošanai veikto darbību apraksts

RI sagatavo GKZ saskaņā ar Regulas (ES, EURATOM) Nr. 2024/2509¹¹ 63. panta 5b. un 7. punktu, Regulas (ES) Nr. 2021/1060 77. panta 3b. punktu un Ministru kabineta noteikumiem

¹⁰ <https://likumi.lv/ta/id/331743>

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 2024/2509 (2024. gada 23. septembris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam (pārstrādāta redakcija)

Nr. 427 “RI funkciju nodrošināšanas kārtība Eiropas Savienības fondu 2021.–2027. gada plānošanas periodā”¹².

RI nepaļaujas uz citu revidentu darbu, jo tās funkcijas veic tikai Finanšu ministrija. RI vadītājs apstiprina GKZ atbilstoši Finanšu ministrijas 2015. gada 22. maija rīkojumam Nr. 215 “Par dokumentu parakstīšanas tiesībām”¹³.

GKZ sagatavošanai tika izmantota šāda informācija:

- RI veikto sistēmas auditu rezultāti (skatīt 4. sadaļu);
- RI veiktās darbību revīzijas rezultāti (skatīt 5. sadaļu);
- RI veiktās pārskatu revīzijas rezultāti (skatīt 6. sadaļu);
- Informācija par iespējamiem krāpšanas riskiem no AFCOS (skatīt 7.1. sadaļu);
- Informācija par Programmas īstenošanas progresu, kas ir iegūta no dalības Uzraudzības komitejā novērotāja statusā, VI progresa ziņojumiem Ministru kabinetam un KPVIS.

Revīzijas periodā EK veica auditu Nr. DAC521LV3470 attiecībā uz Pamatprasības Nr. 11 novērtējumu RI. Savukārt, ERP auditi revīzijas periodā nav veikti (skatīt 7.3. sadaļu).

RI veica VI 2025. gada 30. decembrī iesniegtā Pārvaldības deklarācijas projekta pārbaudi, salīdzinot tajā iekļauto informāciju ar sava revīzijas darba rezultātiem, lai pārliecinātos, ka Pārvaldības deklarācijā nav nekādu noviržu vai neatbilstību (skatīt arī 4.3.4. sadaļu).

2026. gada 15. janvārī RI informēja VI par veiktās pārbaudes rezultātiem, norādot ka revīzijas darbs nerada pamatu apšaubīt pārvaldības deklarācijā sniegtos apliecinājumus. Laika periodā no 2026. gada 15. janvāra līdz GKZ apstiprināšanai un atzinuma sniegšanai atbilstoši RI pieejamai informācijai nav konstatēti apstākļi, kas varētu ietekmēt RI veiktās pārbaudes rezultātu.

Pamatojoties uz šo informāciju, RI izsniedza revīzijas atzinumu bez iebildēm, kā tas ir detalizēti aprakstīts 8. sadaļā.

2. BŪTISKAS IZMAIŅAS PĀRVALDĪBAS UN KONTROLES SISTĒMĀ(-S)

2.1. Ziņas par jebkādam būtiskām izmaiņām pārvaldības un kontroles sistēmās, kas saistītas ar vadošās iestādes pienākumiem, jo īpaši attiecībā uz funkciju deleģēšanu starpniekstrukturām, struktūru, kurai uzticēta grāmatvedības funkcija, un apstiprinājums par to atbilstību 72.–76. un 81. pantam, pamatojoties uz revīzijas iestādes veikto revīzijas darbu

Pārvaldības un kontroles sistēma Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmai 2021.–2027. gadam (CCI: 2021LV16FFPR001) detalizēti aprakstīta:

- 2023. gada 12. septembrī apstiprinātājā VI un GI VKS aprakstā (par situāciju uz 2023. gada 1. aprīli), kas RI tika iesniegta 2023. gada 6. oktobrī,
- 2024. gada 24. oktobrī aktualizētajā VI un GI VKS aprakstā (iekļautas veiktās izmaiņas līdz 2024. gada 30. jūnijam) un
- 2025. gada 21. oktobrī aktualizētajā VI un GI VKS aprakstā (iekļautas veiktās izmaiņas līdz 2025. gada 30. jūnijam).

Izvērtējot VI iesniegto uz 2025. gada 30. jūniju aktualizēto ES fondu 2021.–2027. gada plānošanas perioda VI un GI VKS aprakstu, RI secināja, ka papildus revīzijas darbs nav nepieciešams, jo izmaiņas pārvaldības un kontroles sistēmā nav uzskatāmas par būtiskām.

Tās galvenokārt ietver atsevišķu plānošanas perioda vadlīniju, metodiku un iestāžu iekšējo procedūru izstrādi un apstiprināšanu, kā arī virknē gadījumu – jau aktualizāciju. Tā, piemēram, 2024. gada 21. oktobrī VI aktualizējusi Risku pārvaldības stratēģiju 2014.–2020. un 2021.–

¹² <https://likumi.lv/ta/id/334046>

¹³ Veikti grozījumi ar 2018. gada 12. marta Rīkojumu Nr. 97 un 2022. gada 21. aprīļa Rīkojumu Nr. 240.

2027. gada plānošanas periodiem un Atvaseļošanas fondam, kas iezīmē risku vadības pieejas maiņu VI un CFLA. Savukārt 2025. gada 30. janvārī VI izstrādājusi un apstiprinājusi jaunas “Vadlīnijas Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu riskos balstītām pārbaudēm 2021.-2027. gada plānošanas periodā”, lai ar vienotu pieeju izpildītu Regulas (ES) Nr. 2021/1060 prasību pārvaldības pārbaudes veikt, balstoties risku izvērtējumā.

Tāpat atsevišķās iestādēs mainītas struktūrshēmas, precizēti struktūrvienību pienākumi, norādītas mainītās atbildīgās un / vai kontaktpersonas. Kā jau vislielākajai no visām VKS iestādēm, CFLA struktūrā veiktas apjomīgākās izmaiņas un pienākumu pārdale, kas vismaz attiecībā uz projektu atlases funkciju, ir vērtēta pārskata periodā RI veiktajā Projektu atlases sistēmas auditā (detalizētāk skatīt 4.3.1. sadaļu). Nozīmīga attīstība un pilnveide turpināta arī ES fondu IT sistēmas KPVIS 2021-27 modulim, kas pārskata periodā vērtēts IT sistēmas auditā (detalizētāk skatīt 4.3.2. sadaļu).

Pēc būtības 2014.-2020. gada plānošanas periodā izveidotā ES fondu vadības un kontroles sistēma ir palikusi nemainīga arī uz 2021.-2027. gada plānošanas periodu (iestādes un to funkcijas skatīt 1.4. sadaļā). Iepriekšējā pārskata periodā RI sniedza VKS novērtējumu pirmajā sistēmas auditā “Agrās brīdināšanas sistēmas atbilstības (EPSA) audits jaunajās iestādēs un par jaunajām funkcijām” (izteikto ieteikumu ieviešanas pārskatu skatīt 4.5. sadaļā). Savukārt šajā pārskata periodā RI veica gan divus sistēmas auditus (skatīt 4.3.1. un 4.3.2. sadaļas), gan darbību revīzijas (skatīt 5. sadaļu), gan pārskatu revīziju (skatīt 6. sadaļu) ar pārskatu sagatavošanas sistēmas novērtējumu GI (skatīt 4.3.3. sadaļu), kā arī VI iesniegtās pārvaldības deklarācijas pārbaudi (skatīt 4.3.4. sadaļu). Tādējādi, pamatojoties uz savu veikto revīzijas darbu, apstiprinām, ka 2021.-2027. gada plānošanas periodam izveidotā VKS joprojām atbilst Regulas (ES) Nr. 2021/1060 72.-76. un 81. pantam.

2.2. Informācija par uzlabotu samērīgu pasākumu piemērošanu, ievērojot 83., 84. un 85. pantu

RI apliecina, ka pārskata periodā Programmai nav tikuši piemēroti uzlaboti samērīgi pasākumi atbilstoši Regulas (ES) Nr. 2021/1060 83., 84. un 85. panta prasībām.

3. IZMAIŅAS REVĪZIJAS STRATĒGIJĀ

3.1. Ziņas par jebkādam izmaiņām revīzijas stratēģijā un saistītie paskaidrojumi. Jo īpaši norāda visas izmaiņas atlases metodē, ko izmanto revīzijas darbībām (sk. 5. punktu), un to, vai stratēģija tika mainīta tāpēc, ka tiek piemēroti uzlaboti samērīgi pasākumi, ievērojot 83., 84 un 85. pantu.

Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmai 2021.-2027. gadam (CCI: 2021LV16FFPR001) ir izstrādāta viena atsevišķa Revīzijas stratēģija, kas aptver visus četrus programmā iekļautos fondus (ERAF, KF, ESF+ un TPF).

Sākotnējā Revīzijas stratēģija 2021.-2027. gada plānošanas periodam tika izstrādāta un RI vadītājs to apstiprināja 2024. gada 19. aprīlī. Atbilstoši Regulas (ES) Nr. 2021/1060 78. panta 1. punktam stratēģija aktualizēta 2025. gada 17. martā. Pirms apstiprināšanas stratēģijas izmaiņu projekts prezentēts DAC un RI divpusējās sadarbības sanāksmē Briselē 2024. gada 22. oktobrī.

Apliecinām, ka visi auditi un revīzijas uz GKZ sagatavošanas brīdi ir noslēgti un gala ziņojumi ir apstiprināti un nosūtīti. RI revīzijas periodā veiktais darbs atbilst apstiprinātajai Revīzijas stratēģijai. Papildus apliecinām, ka saskaņā ar RI stratēģiju turpmāk netiek plānoti citi agrās brīdināšanas sistēmas atbilstības (EPSA) auditi, jo pārskata periodā un turpmāk plānošanas periodā RI veic VKS efektivitātes novērtējuma auditus saskaņā ar risku vērtējumu.

Pārskata periodā Programmai nav piemēroti uzlaboti samērīgi pasākumi atbilstoši Regulas (ES) Nr. 2021/1060 83., 84. un 85. panta prasībām, tādējādi Revīzijas stratēģija nav mainīta saistībā ar uzlabotu samērīgu pasākumu piemērošanu.

4. SISTĒMAS REVĪZIJAS (attiecīgā gadījumā¹⁴)

4.1. Ziņas par struktūrām (tostarp par revīzijas iestādi), kas veikušas revīzijas par programmas pārvaldības un kontroles sistēmas pienācīgu darbību ("sistēmas revīzijas").

Revīzijas periodā sistēmas revīziju jeb auditu veica RI, kuras funkcijas pilda Finanšu ministrijas Eiropas Savienības fondu revīzijas departaments (detalizētu informāciju skatīt *1.1. sadaļā*).

4.2. Veikto revīziju pamatojuma apraksts, tostarp atsauce uz piemērojamo revīzijas stratēģiju, jo īpaši uz riska novērtēšanas metodoloģiju un rezultātiem, uz kuru pamata tika izstrādāts sistēmas revīziju revīzijas plāns. Ja riska novērtējums ir atjaunināts, tas būtu jāapraksta 3. punktā, norādot revīzijas stratēģijas izmaiņas.

Sistēmas auditi revīzijas periodā tika plānoti atbilstoši RI auditējamo **funkciju riska novērtējumam**. Izstrādājot sākotnējo 2021.-2027. gada plānošanas perioda revīzijas stratēģiju, tika veikts riska novērtējums visā audita vidē ar mērķi noteikt auditējamo sistēmu riska pakāpi un, pamatojoties uz šo novērtējumu, noteikt veicamo auditu prioritāti.

ES fondu VKS novērtēšanas pamatā tiek izmantots COSO¹⁵ modelis iekšējās kontroles sistēmas novērtēšanai. Tas aptver piecus savstarpēji saistītus iekšējās kontroles vides pamatelementus (kontroles vide, risku novērtējums, kontroles procedūras, informācija un komunikācija, uzraudzība), kuri, savukārt, tiek iedalīti sīkāk 17 principos. Lai efektīva iekšējās kontroles sistēma samazinātu risku nesasniegt nospraustos mērķus, katram no pieciem iekšējās kontroles vides pamatelementiem un to attiecīgajiem principiem ir jābūt klātesošiem, un tiem ir jādarbojas kopā integrētā veidā, (skatīt *1. attēlu*).

1. attēls

COSO modeļa ilustrācija (angļu valodā)

Attiecībā uz ES fondiem Regulas (ES) Nr. 2021/1060 XI pielikumā ir noteiktas Pamatprasības VKS novērtējumam, savukārt detalizēti pamatprasību kritēriji ir sniegti EK 2023. gada 31. maijā apstiprinātajos Metodiskajos norādījumos par vadības un kontroles sistēmas

¹⁴ Šis punkts ir fakultatīvs attiecībā uz programmām, kurām attiecīgajā grāmatvedības gadā piemēro uzlabotus samērīgus pasākumus.

¹⁵ The Committee of Sponsoring Organisations of the Treadway Commission: <https://www.coso.org/>, Internal Control – Integrated Framework, 2013

novērtējumu dalībvalstīs (Ares(2023)3757159). Sistēmu auditu risku izvērtējumam RI COSO modeļa principus attiecina uz atbilstošajām EK noteiktajām pamatprasībām un kritērijiem, kas aptver visas dalībvalstij noteiktās funkcijas attiecībā uz VI un GI¹⁶, un kas apkopoti 2. tabulā.

2. tabula

RI auditējamo funkciju saraksts

Nr.	Dalībvalstij noteiktā funkcija	Pamatprasība - PP (Key Requirement)	COSO modeļa elements	Auditējamā iestāde
1.	Normatīvie akti un kontroles vide, risku vadība	1PP – Atbilstošs funkciju nošķirums un atbilstošas rakstiskas procedūras ziņošanai par starpniekstrukturāi deleģētajiem uzdevumiem un to pārraudzība un uzraudzība	Kontroles vide Risku novērtējums Informācija un komunikācija	VI AI SI
2.	Projektu atlase	2PP – Atbilstoši kritēriji un procedūras darbību atļasei 3PP – Atbilstoša informācija saņēmējiem par atbalsta nosacījumiem, kas piemērojami atlasītajām darbībām	Kontroles procedūras Informācija un komunikācija	VI AI SI
3.	Vadības un kontroles aktivitātes	4PP – Atbilstoša pārvaldības verifikācija, tostarp atbilstošas procedūras finansējuma, kas nav saistīts ar izmaksām, nosacījumu izpildes pārbaudei un vienkāršotu izmaksu iespējām	Kontroles procedūras	VI SI
4.	Revīzijas liecības	5PP – Efektīva sistēma, kas nodrošina, ka tiek glabāti visi dokumenti, kas nepieciešami revīzijas liecībai	Kontroles procedūras	VI AI SI
5.	IT sistēma	6PP – Uzticama elektroniskā sistēma (tostarp savienojumi ar elektroniskajām datu apmaiņas sistēmām ar saņēmējiem), kas paredzēta datu reģistrēšanai un glabāšanai uzraudzības, izvērtēšanas, finanšu pārvaldības, verifikācijas un revīzijas nolūkos, tostarp atbilstoši procesi, lai nodrošinātu datu un lietotāju autentifikācijas drošību, integritāti un konfidencialitāti	Kontroles procedūras Informācija un komunikācija Uzraudzība	VI AI SI
6.	Pret krāpšanas pasākumi	7PP – Samērīgu krāpšanas apkarošanas pasākumu efektīva īstenošana	Uzraudzība	VI AI SI
7.	Pārvaldības deklarācija	8PP – Atbilstošas procedūras pārvaldības deklarācijas izstrādei	Uzraudzība	VI SI
8.	MPEK un pārskatu sagatavošana	9PP – Atbilstošas procedūras, kas paredzētas tam, lai apstiprinātu, ka pārskatos iekļautie izdevumi ir likumīgi un pareizi 10PP – Atbilstošas procedūras maksājumu pieteikumu un pārskatu izstrādei un iesniegšanai un pārskatu pilnīguma, precizitātes un patiesuma apstiprināšanai	Kontroles procedūras Uzraudzība	VI GI

Riska novērtējums sistēmas auditu plānošanai tiek veikts vienā līmenī – ar mērķi noteikt katras definētās funkcijas riska pakāpi. Šāda funkcijas līmeņa risku novērtēšana ir izvēlēta, ņemot vērā, ka secīgi jau otro plānošanas periodu pēc kārtas struktūrfondu investīcijas Latvijā tiek apvienotas vienā programmā ar vienu VI, vienu GI un vienu SI. Riska pakāpes vērtējumu ietekmē

¹⁶ Detalizētu RI auditējamo funkciju saraksts saskaņā ar EK definētajām pamatprasībām un kritērijiem un COSO modeļa principiem pieejams 2025. gada 17. martā apstiprinātās Revīzijas stratēģijas 3.2. sadaļas 7. tabulā.

RI izvēlētie pastāvošā riska faktori (funkcijas sarežģītība, krāpšanas iespējamība un iespēja manipulēt ar finanšu rādītājiem, funkcijas nozīme fondu mērķu sasniegšanā) un kontroles riska faktori (izmaiņas procesā, izveidoto kontroļu kvalitāte), kuru skaitlisko īpatsvaru summas reizinājums nosaka attiecīgās funkcijas sistēmas audita prioritāti.

2025. gada 17. martā apstiprinātajā Revīzijas stratēģijā VI un GI izveidotās VKS risku novērtējumu RI veica, izmantojot gan savu 2014.-2020. gada plānošanas perioda pieredzi par auditējamām funkcijām un Programmas VKS iestādēm, gan iepriekšējā pārskata periodā (par 3. grāmatvedības gadu) veiktā revīzijas darba rezultātus. Kopumā divas auditējamās funkcijas tika novērtētas ar augstu risku, četras – ar vidēju un divas – ar zemu¹⁷. RI veiktā risku novērtējuma rezultāti ir apkopoti 3. tabulā.

3. tabula

RI auditējamo funkciju risku novērtējums

Nr.	Revidējamā funkcija	CCI	Programmas nosaukums	Par revīziju atbildīgā struktūra	Riska novērtējuma rezultāts (funkcijas prioritāte revīzijas perioda sākumā)	RI apsvērumi un sistēmas auditu plāns
1.	Normatīvie akti un kontroles vide, risku vadība	2021LV16FFPR001	Eiropas Savienības kohēzijas politikas programma 2021.-2027. gadam	RI	Vidēja	Auditēts 2024. gadā
2.	Projektu atlase				Augsta	Auditēts revīzijas periodā 2025. gadā
3.	Vadības un kontroles aktivitātes				Vidēja	Auditēts 2024. gadā Plānots auditēt 2026. gadā
4.	Revīzijas liecības				Zema	Auditēts 2024. gadā
5.	IT sistēma				Augsta	Auditēts revīzijas periodā 2025. gadā
6.	Pret krāpšanas pasākumi				Vidēja	Auditēts 2024. gadā Plānots auditēt 2026. gadā
7.	Pārvaldības deklarācija				Zema	Pārbaude tiek veikta katru gadu: • pārbaudīts 2024. gadā (t.sk. VI procedūru un procesu atbilstība Pamatprasībai Nr. 8) • pārbaudīts revīzijas periodā 2025. gadā
8.	Maksājuma pieteikumu un pārskatu sagatavošana				Vidēja	Pārskatu revīzija tiek veikta katru gadu: • auditēts 2024. gadā • auditēts revīzijas periodā 2025. gadā (t.sk. GI Pamatprasība Nr. 10)

Sekojoši, pārskata periodā Revīzijas stratēģijā tika ielānoti četri sistēmas auditi – divi par funkcijām, kas novērtētas ar augstu risku un divi katru grāmatvedības gadu veicamie auditi:

1. **Projektu atlases audits** SI par atklātām atlasēm, sniedzot novērtējumu par Pamatprasībām Nr. 2 un Nr. 3. Uzsākot sistēmas auditu, tā tvērums tika paplašināts –

¹⁷ Detalizēts RI auditējamo funkciju risku novērtējums pieejams 2025. gada 17. martā apstiprinātās Revīzijas stratēģijas 3. pielikumā.

iekļautas arī ierobežotas jeb iepriekš noteiktas projektu iesniegumu atlases, kā arī sniegts novērtējums VI;

2. **IT un rādītāju uzraudzības audits** VI un SI, novērtējot Pamatprasību Nr. 6. Tā kā KPVIS izveide, attīstība un uzturēšana šajā plānošanas periodā ir pilnībā deleģēta CFLA, novērtējums sniegts tikai SI;
3. **VI pārvaldības deklarācijas pārbaude**, kas veikta, gan ņemot vērā RI rīcībā esošo informāciju par 2014.-2020. gada plānošanas periodu un tā slēgšanas procesu, gan visu RI darbību revīziju un citu auditu rezultātus pirmajos 2021.-2027. gada plānošanas perioda grāmatvedības gados (3. un 4. grāmatvedības gadā);
4. **Maksājumu pieteikumu un pārskatu sagatavošanas sistēmas audits**, novērtējot Pamatprasību Nr. 9 (ja nepieciešams) un Nr. 10. Tā kā Pamatprasība Nr. 9 par pārskatos iekļauto izdevumu likumību un pareizību tiek attiecināta uz VI, un par pārskatu pareizību RI pārliecinājās pārskatu revīzijas ietvaros, sistēmas novērtējums tika veikts GI tikai par Pamatprasību Nr. 10.

Visi pārskata periodā revīzijas stratēģijā iepļānotie sistēmas auditi ir pabeigti. Informācija par sistēmas auditu izpildes gaitu ir sniegta 4. tabulā. Detalizētu audita pārbaūžu apjomu skatīt 4.3. sadaļā un SFC2021 sistēmā iesniegtajos RI nacionālajos ziņojumos par projektu atlases un IT sistēmas auditiem. Savukārt galvenie konstatējumi un secinājumi ir aprakstīti 4.3. sadaļā.

4. tabula

Revīzijas periodā veikto sistēmas auditu statuss

Par auditu atbildīgā institūcija	Audita veids	Audita veikšanas periods ¹⁸	Audita nosaukums	Audita gala ziņojuma datums	Audita ziņojuma nosūtīšanas datums SFC2021
RI	Sistēmas audits	01.08.2025 – 15.12.2025	Projektu atlases sistēmas audits VI un SI	11.02.2026	11.02.2026
RI	Sistēmas audits	13.11.2025 – 30.12.2025	IT un rādītāju uzraudzības audits SI	19.01.2026	20.01.2026
RI	Pārskatu revīzija	11.11.2025 – 14.01.2026	GI sagatavoto pārskatu revīzija, t.sk. pārskatu sagatavošanas sistēmas audits	15.01.2026 ¹⁹	NA
RI	Pārvaldības deklarācijas pārbaude	05.01.2026 – 14.01.2026	VI pārvaldības deklarācijas pārbaude	15.01.2026 ²⁰	NA

4.3. Attiecībā uz tabulu 9.1. punktā – sistēmas revīziju galveno konstatējumu un secinājumu apraksts, ieskaitot uz konkrētām tematiskajām jomām vērstās revīzijas

4.3.1. Projektu atlases sistēmas audits

2025. gadā RI veica Projektu atlases sistēmas auditu VI un SI (Nr. SA/ESIF/2025/08). Auditējamais periods bija no 2021. gada 1. janvāra līdz 2024. gada 31. decembrim. Atsevišķi ar projektu atlasīti procesi un procedūras, izmaiņas tajos tika veiktas arī 2025. gadā, un atbilstoši darītas pieejamas RI jau audita laikā. Auditā tika aptverti visi Programmas fondi – ERAF, KF, ESF+ un TPF.

Galvenais audita mērķis bija iegūt pietiekamu pārliecību, ka ES fondu VKS attiecībā uz projektu atlasīti 2021.-2027. gada plānošanas periodā ir izveidota atbilstoši EK un LR normatīvo aktu prasībām un darbojas efektīvi.

Audita ietvaros tika pārbaudītas šādas EK definētās pamatprasības un vērtēšanas kritēriji:

¹⁸ Datums, kad tika uzsākta audita pārbaūžu veikšana līdz audita pārbaūžu pabeigšanai

¹⁹ Ziņojums par veikto pārskatu revīziju netika gatavots. RI viedoklis par pārskatiem tika sniegts, izmantojot KPVIS sistēmu

²⁰ Ziņojums par veikto pārvaldības deklarācijas pārbaudi netika gatavots. RI viedoklis par pārvaldības deklarācijā iekļautajiem apgalvojumiem tika sniegts kopā ar viedokli par pārskatiem, izmantojot KPVIS sistēmu.

Pamatprasība Nr. 2: Atbilstoši kritēriji un procedūras darbību atlasei (visi kritēriji no Nr. 2.1 līdz 2.6);

Pamatprasība Nr. 3: Atbilstoša informācija saņēmējiem par atbalsta nosacījumiem, kas piemērojami atlasītajām darbībām (visi kritēriji no Nr. 3.1 līdz 3.3).

Tāpat tika veikta salīdzinošā novērtēšana (*benchmarking*) Latvijas “Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.-2027. gadam” projektu atlases pieejai ar citu ES dalībvalstu pieredzi un pieeju 2014.-2020. gada plānošanas periodā.

Kā arī tika veikta 2014.-2020. gada plānošanas periodā izteikto 5 ieteikumu valsts atbalsta jomā pēcpārbaude.

Galvenais audita secinājums: Audita rezultātā ir iegūta pietiekama pārlicība, ka projektu atlases **sistēma** VI un SI ir izveidota atbilstoši EK un LR normatīvo aktu prasībām 2021.-2027. gada plānošanas periodam **un darbojas**. Iepriekš izteiktie ieteikumi valsts atbalsta jomā, kas skar projektu atlases procesu, ir ieviesti. (detalizētāk skatīt 4.6. *sadalā Valsts atbalsts*) Salīdzinot ar citām dalībvalstīm, galvenajos rādītājos Programmas atlases posms ir efektīvāks un raitāks, izņemot iepriekš noteiktās atlases – tās Latvijā joprojām tiek izmantotas lielākajā daļā investīciju, pie kam to atlasei tiek veidotas plašas vērtēšanas komisijas.

CFLA, balstoties 2014.-2020. gada plānošanas periodā uzkrātajā pieredzē un zināšanās, ir pilnveidojusi un strukturējusi gan savus projektu iesniegumu atlases procesus, gan sadarbību ar potenciālajiem atbalsta saņēmējiem. ES fondu projektu iesniegšanas un atlases process ir digitalizēts un notiek KPVIS vidē. Salīdzinot ar iepriekšējo plānošanas periodu, lielākus izaicinājumus radīja novēlota un masveidīga 2021.-2027. gada plānošanas perioda investīciju uzsākšana, kad projektu atlases posmā CFLA vienlaikus bija vajadzīgi daudz augsti kvalificētu cilvēkresursi.

Kopumā, mūsuprāt, projektu atlases process darbojas labāk kā 2014.-2020. gada plānošanas periodā, ieteicamie turpmākie uzlabojumi:

- Mazāk resursu veltīt iepriekš noteikto projektu vērtēšanai, turpināt vienkāršot vērtēšanas pieeju;
- Pilnveidot KPVIS, lai saglabātu nepieciešamos vēsturiskos datus, liecības par vērtēšanas procesu, lai tie nebūtu ikreiz jāpieprasa atkārtoti un varētu izsekot lēmumu pieņemšanas gaitai, un sekmīgāk uzraudzītu projektu īstenošanu;
- Veltīt laiku CFLA darbinieku izglītošanai un informēšanai, kā arī citu valstu pieredzes iegūšanai un EK prasību labākai izpratnei, izmantojot pieejamos resursus.

VKS kopējais novērtējums šī audita rezultātā: [2] darbojas, taču ir vajadzīgi daži uzlabojumi. RI ir sagatavojusi 11 ieteikumus, kuru ieviešanu atbilstoši ar iestādēm saskaņotajam trūkumu novēršanas plānam prognozēts pabeigt līdz 2027. gada 30. jūnijam vai, atsevišķos gadījumos, līdz ar jaunā 2028.-2034. gada plānošanas perioda regulējuma un VKS izstrādi.

Vienā APIA gadījumā²¹, kur projektu iesniedzēji konkurēja par pieejamo ES fondu finansējumu, RI identificēja vērtēšanas komisijas lēmumu par specifiskā atbilstības kritērija Nr. 3.6. piemērošanas interpretāciju, kas varēja nebūt visiem potenciālajiem projektu pieteicējiem iepriekš zināma un viennozīmīgi saprotama. RI izteica ieteikumu VI veikt izvērtējumu, vai ir sasniegta plānotā nozares mērķauditorija un vai atkāpei kritērija Nr. 3.6. vērtēšanā ir konstatējama ietekme uz atlases rezultātu. Tā kā minētā atlase ir vērtējama kā salīdzinoši neliela un tās ietekme uz 4. grāmatvedības gada izdevumiem ir nebūtiska²², RI saglabā VKS vērtējumu 2. Pēc VI izteiktā

²¹ SAM pasākuma 2.2.2.1 ‘Atkritumu šķirošana, pārstrāde un reģenerācija’ 1. kārtas atlase

²² Uz GKZ sagatavošanas brīdi RI novērtēja, ka minētā atlases kārtā ir viens izolēts gadījums un 4. grāmatvedības gada ietvaros no tās ir deklarēta tikai viena projekta (Nr. [redacted]) izdevumi 1 233 000 EUR apmērā, kas ir 2,49% no KF 4. grāmatvedības gada ietvaros deklarētās summas (49 608 567,79 EUR) un 0,84 % no kopējiem 4. grāmatvedības gadā EK deklarētajiem izdevumiem (146 097 009,51 EUR). Papildus tam, deklarētais projekts ir ticis pārbaudīts RI darbību revīzijā – trūkumi netika identificēti.

ieteikuma ieviešanas RI veiks izvērtējumu un lems par tālākiem soļiem 5. grāmatvedības gada ietvaros.

Ar detalizētiem audita konstatējumiem un secinājumiem var iepazīties 2026. gada 11. februārī apstiprinātajā audita ziņojumā, kas ir iesniegts EK 2026. gada 11. februārī SFC2021 sistēmā.

4.3.2. IT un rādītāju uzraudzības audits

Pārskata periodā RI veica “Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.-2027. gadam informācijas sistēmas darbības efektivitātes audits Centrālajā finanšu un līguma aģentūrā” (Nr. SA/ESIF/2025/09) ar **mērķi** iegūt pietiekamu pārliecību, ka ES fondu vadības un kontroles sistēma IT jomā ir izveidota atbilstoši EK un LR normatīvo aktu prasībām un darbojas efektīvi.

Audita ietvaros tika pārbaudīta viena no EK definētajām pamatprasībām – Pamatprasība Nr. 6 un tās vērtēšanas kritēriji Nr. 6.1, 6.2, 6.3 un 6.4, kā rezultātā konstatēts:

- Atbilstoši Regulas (ES) Nr. 2021/1060 prasībām CFLA ir ieviesta un tiek uzturēta vienotā datorizētā sistēma KPVIS ES fondu datu iesniegšanai, uzglabāšanai, apkopošanai un pārskatu sniegšanai. Sistēma bija izveidota 2014.-2020. gada plānošanas periodā. 2021.-2027. gada plānošanas periodam ir izveidots jauns modulis;
- KPVIS tiek uzkrāti un saglabāti dati par visām darbībām atbilstoši Regulas (ES) Nr. 2021/1060 prasībām, tai skaitā uzkrājot tās XVII pielikumā minēto informāciju;
- KPVIS ir nodrošināta EK deklarēto izdevumu izsekojamība;
- SFC2021 ziņotā informācija par sasniegtiem rādītājiem kopumā ir izsekojama KPVIS, izņemot FI, par kuriem atskaites tiek gatavotas ārpus KPVIS, jo attiecīgus pārskatus sistēmā plāno izveidot tikai 2026. gadā;
- CFLA ir ieviestas IT drošības kontroles atbilstoši ISO 27001 prasībām, kā arī CFLA ir iegūts un tiek uzturēts ISO 27001 sertifikāts, kas pierāda CFLA izveidotās informācijas drošības vadības sistēmas atbilstību starptautiski atzītām prasībām.

Galvenais audita secinājums: Audita rezultātā ir iegūta pietiekama pārliecība, ka 2021.-2027. gada plānošanas perioda informācijas sistēmas vadības un kontroles sistēma CFLA pārbaudītajās jomās kopumā darbojas, atbilst ES un LR normatīvajiem aktiem, **tomēr turpmāk ir veicami sekojoši uzlabojumi:**

- 1) Potenciālo incidentu izmeklēšanas nolūkos CFLA izvērtēt iespēju uzkrāt auditācijas pierakstus projekta griezumā, tai skaitā par piekļuvi skatīšanas režīmā.
- 2) Koriģēt KPVIS lietotāju lomu aprakstu, papildinot RI lietotāju piekļuvi skatīšanas režīmā revīzijā konstatētām nepieciešamajām sadaļām un turpmāk informēt RI par jaunām sadaļām lomu aprakstā.
- 3) Izvērtēt nepieciešamību KPVIS kļūdu pieteikumu sistēmā reģistrēt trūkuma cēloni (piemēram, tehniskā kļūda, lietotāja pieredzes trūkums, konsultācijas pieprasījums u.c.), kā arī atzīmēt, vai kļūda ir anomālā vai sistemātiskā.
- 4)

VKS kopējais novērtējums šī audita rezultātā: [2] darbojas, taču ir vajadzīgi daži uzlabojumi. RI ir sagatavojusi 4 ieteikumus, no kuriem 2 ir ieviesti audita laikā un 2 ieteikumu ieviešanu atbilstoši ar iestādēm saskaņotajam trūkumu novēršanas plānam prognozēts pabeigt līdz 2026. gada beigām.

Ar detalizētiem audita konstatējumiem un secinājumiem var iepazīties 2026. gada 19. janvārī apstiprinātajā audita ziņojumā, kas ir iesniegts EK 2026. gada 20. janvārī SFC2021 sistēmā.

4.3.3. GI sagatavoto pārskatu revīzijas, tai skaitā pārskatu sagatavošanas sistēmas audita, rezultāti

Pārskata periodā tika veikts audits ar **mērķi** iegūt pietiekamu pārliecību par to, vai maksājumu pieteikumu un pārskatu sagatavošanas sistēma, tai skaitā KPVIS funkcionalitāte, ir izveidota atbilstoši ES un LR normatīvo aktu prasībām un darbojas efektīvi, un EK iesniedzamie pārskatu projekti par 4. grāmatvedības gadu ir pilnīgi, precīzi un ticami.

Audita ietvaros tika pārbaudīta viena no EK definētajām pamatprasībām – Pamatprasība Nr. 10 un tās vērtēšanas kritēriji Nr. 10.1, 10.2 un 10.3, kā rezultātā konstatēts:

- GI ir izstrādātas procedūras maksājumu pieteikumu un pārskatu sagatavošanai atbilstoši ES un LR normatīvo aktu prasībām;
- Maksājumu pieteikumi tiek sagatavoti saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 2021/1060 prasībām un tajos ir iekļauti atbilstoši izdevumi, kas radušies finansējuma saņēmējiem. Maksājumu pieteikumos tika iekļauti izdevumi, kas saistīti ar konkrētiem mērķiem, kuriem ir izpildīti veicinošie nosacījumi (*enabling conditions*) vai kas to veicina;
- GI procedūras nodrošina pārskatu pilnīgumu, precizitāti un patiesumu saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 2021/1060 prasībām. Elektroniskā uzskaitē tiek veikta par visiem pārskatu elementiem, ieskaitot maksājumu pieteikumus – pārliecība par šo aspektu ir balstīta uz RI veiktā IT sistēmas audita rezultātiem, skatīt 4.3.2. *sadaļu*;
- Pastāv sistemātiska un savlaicīga datu apmaiņas informācijas sistēma starp VI, SI un GI, jo īpaši, lai nodrošinātu regulāru un savlaicīgu attiecīgās informācijas saņemšanu, lai sagatavotu maksājumu pieteikumus un pārskatus EK.

Galvenais audita secinājums: Audita rezultātā ir iegūta pietiekama pārliecība, ka maksājumu pieteikumu un pārskatu sagatavošanas **sistēma ir izveidota atbilstoši** ES un LR normatīvo aktu prasībām **un darbojas efektīvi**. Pārbaudes par 4. grāmatvedības gada pārskatu projektiem rezultātus skatīt 6. *sadaļā*.

VKS kopējais novērtējums šī audita rezultātā: [1] darbojas labi.

Ziņojums par veikto auditu netika sagatavots – rezultāts atspoguļots šajā un 6. *sadaļā*.

4.3.4. Vadošās iestādes pārvaldības deklarācijas pārbaude

Ir veikta pārbaude par VI 2025. gada 30. decembrī iesniegtās Pārvaldības deklarācijas projektu, lai pārliecinātos, ka Pārvaldības deklarācijā nav nekādu noviržu vai neatbilstību.

Pārvaldības deklarācijas pārbaudes laikā RI pārliecinājās par VI deklarācijā ietverto apgalvojumu atbilstību RI veiktajam darbam atsaucēs periodā, kā arī citiem auditiem un to rezultātiem.

Tāpat tika ņemta vērā RI rīcībā esošā informācija par

- 2014.-2020. gada plānošanas periodu un tā slēgšanas procesu,
- VKS iestādēm, kas pēc būtības ir tās pašas abos struktūrfondu plānošanas periodos un arī Atvēršanas un noturības mehānisma plāna ieviešanā,
- iepriekš izteikto ieteikumu ieviešanas gaitu un
- iepriekšējā pārskata periodā (par 3. grāmatvedības gadu) veiktajām pārbaudēm, kas tai skaitā ietvēra arī VI iekšējo procedūru un veikto darbību atbilstības novērtējumu Pamatprasībai Nr. 8 par pārvaldības deklarācijas sagatavošanu.

Secinājums pārbaudes rezultātā: Veiktais revīzijas darbs nerada pamatu apšaubīt 2025. gada 30. decembrī iesniegtajā VI pārvaldības deklarācijas projektā sniegtos apliecinājumus un pārskatos sniegtā informācija sakrīt ar RI GKZ.

Ziņojums par veikto pārbaudi netika sagatavots – rezultāts atspoguļots GKZ šajā un 1.5. sadaļā, kā arī 6., 7.1. un 8.1. sadaļās.

4.4. Norādes par to, vai jebkādiem konstatētajiem pārkāpumiem ir sistēmisks raksturs, un ziņas par veiktajiem pasākumiem, tostarp nepareizie izdevumi skaitliskā izteiksmē un jebkādas veiktās finanšu korekcijas saskaņā ar regulas 77. panta 3. punkta b) apakšpunktu un 103. pantu

Pārskata periodā konstatēto trūkumu novēršanai tika izteikti preventīvi ieteikumi, lai nodrošinātu VKS efektīvu darbību turpmāk 2021.-2027. gada plānošanas periodā un pēc tam. Kopā RI veikto sistēmu auditu rezultātā tika izteikti 15 ieteikumi, kuriem ar iestādēm saskaņoti trūkumu novēršanas plāni (detalizētāk skatīt 4.3.1. un 4.3.2. sadaļas). Izteikto ieteikumu skaitu sadalījumā pa ieteikumu prioritātēm skatīt 5. tabulā.

5. tabula

Sistēmu auditos RI izteiktie ieteikumi (uz 11.02.2026.)

	Ieteikumu prioritāte			Kopā
	Augsta	Vidēja	Zema	
Izteikti ieteikumi, no tiem:	-	11	4	15
<i>Ieviesti audita laikā</i>	-	2	-	2
<i>Nav ieviesti – termiņš nav iestājies</i>	-	9	4	13

Sistēmas auditos nav konstatēti sistēmiski trūkumi ar iespējamu finansiālu ietekmi uz 4. grāmatvedības gadu. Ņemot vērā, ka ir viena kohēzijas politikas Programma, kura aptver visus fondus (ERAF, KF, ESF+ un TPF), RI apstiprina, ka izdarītie secinājumi attiecas uz visiem programmas fondiem.

4.5. Informācija par darbībām, kas veiktas, ņemot vērā iepriekšējo grāmatvedības gadu sistēmas revīziju ieteikumus

4.5.1. EPSA audita ieteikumu ieviešana

2024. gadā RI veica pirmo 2021.-2027. gada plānošanas perioda sistēmas auditu “Agrās brīdināšanas sistēmas atbilstības (EPSA) audits jaunajās iestādēs un par jaunajām funkcijām”. Tā rezultātā tika izteikti 13 ieteikumi.

Lielākā daļa ieteikumu 2025. gada laikā ir ieviesti:

- VI ir papildinājusi VKS aprakstu, apstiprinātas VI risku vadības un riskos balstītu pārbažu kārtības un izstrādātas jaunas “Vadlīnijas par finanšu korekciju piemērošanu, ziņošanu par Eiropas Savienības fondu īstenošanā konstatētajām neatbilstībām, neatbilstoši veikto izdevumu ieturēšanu un atgūšanu Eiropas Savienības fondu 2021.-2027. gada plānošanas periodā”;
- Klimata un enerģētikas ministrija ir apstiprinājusi risku vadības kārtību un izveidojusi AI risku reģistru, kā arī izstrādājusi un publicējusi metodoloģisko materiālu par horizontālo principu “Klimatdrošināšana”;
- Ekonomikas ministrija ir izstrādājusi un publicējusi metodoloģisko materiālu par horizontālo principu “Energoeфективitāte pirmajā vietā”;
- CFLA ir ieviesusi riskos balstītu pārbažu pieeju, veikusi ex-ante risku izvērtējumu, kā arī reizi gadā pārskata veiktās kontroles, par to informējot RI. Tāpat CFLA atbilstoši jaunajām vadlīnijām par neatbilstībām ir aktualizējusi savas neatbilstību vadības procedūras;

- Izglītības un zinātnes ministrija un Iekšlietu ministrija ir papildinājušas savas AI procedūras, nosakot ziņošanas mehānismu tiesībsargājošām iestādēm, tai skaitā Eiropas Prokuratūrai, aizdomu par krāpšanu gadījumos.

Tomēr 3 ieteikumiem VI ir vairākkārt pagarinājusi ieviešanas termiņu, un to ieviešanas uzraudzība tiks turpināta 2026. gadā:

- 2 ieteikumus par procedūru izstrādi nav ieviesusi Klimata un enerģētikas ministrija, termiņš pagarināts līdz 2026. gada 31. martam.
- 1 ieteikumu par krāpšanas un korupcijas apkarošanas stratēģiju un EK ARACHNE rīka izmantošanu nav ieviesusi Iekšlietu ministrija, termiņš pagarināts līdz 2026. gada 1. februārim.

Detalizēts šī audita ieteikumu ieviešanas pārskats ir sniegts 6. tabulā.

6. tabula

2024. gada EPSA audita ieteikumu ieviešana (uz 29.01.2026.)

	Ieteikumu prioritāte			Kopā
	Augsta	Vidēja	Zema	
Izteikti ieteikumi, no tiem:	-	12	1	13
Ieviesti	-	9	1	10
Nav ieviesti (termiņi ir pagarināti)	-	3	-	3

Iepriekšējā pārskata perioda sistēmas audita neieviestajiem ieteikumiem ir pakārtota ietekme uz Vadības un kontroles sistēmas darbības efektivitāti.

4.5.2. Riskos balstītas pārvaldības pārbaudes (RBMV)

Kā jau norādīts 4.5.1. sadaļā, 2025. gada laikā CFLA ir pabeigusi ieviest riskos balstītu pārbaudi pieeju, integrējot risku vērtēšanu KPVIS. Tāpat CFLA ir veikusi ex-ante risku izvērtējumu, kā arī ieviesusi praksi reizi gadā pārskatīt un izvērtēt savas veiktās kontroles, to pārklājumu un pārbaudi laikā identificēto kļūdu veidus. 2025. gadā CFLA pirmo reizi iesniedza šādu izvērtējumu RI informācijai un komentēšanai, uz ko RI sniedza atgriezenisko saiti ar atsevišķiem ierosinājumiem risku vērtējuma un veikto kontroļu analīzes pilnveidei.

Lai īstenotu praksē uz projekta individuālajiem riskiem balstītu dinamisku uzraudzību, CFLA 2021.-2027. gada plānošanas periodam ir izstrādāta divpakāpju riska sistēma, kur:

- Sākotnēji specifiskajam atbalsta mērķim / pasākumam** tiek noteikts riska **līmenis** – augsts, vidējs, zems. Izejot no noteiktā specifiskā atbalsta mērķa / pasākuma riska līmeņa, tiek noteikts minimālais pārbaudi apjoms projektā. Saskaņā ar CFLA 2025. gada 12. decembrī sniegto skaidrojumu, KPVIS līdz 2025. gada 1. decembrim bija novērtēti apmēram 190 pasākumi, un Risku monitoringa rīka dati veidojās no aptuveni 1 500 projektiem, par kuriem bija noslēgti līgumi ar finansējuma saņēmējiem. No minētajiem 190 pasākumiem augsts riska līmenis bija noteikts 9 pasākumiem, tai skaitā, piemēram: [redacted] ([redacted]), [redacted] ([redacted]), [redacted] ([redacted]), Atbalstam tehnoloģiju pārneses sistēmas pilnveidošanai ([redacted]) u.c. Vidējs riska līmenis bija noteikts 135 pasākumiem, savukārt zems riska līmenis – 46 pasākumiem. Papildus arī FI novērtēti kā augsta riska pasākumi. Kopumā CFLA par riskantākiem tiek atzīti tādi pasākumi, ko raksturo pasākuma riska līmenis, pasākuma summa, kā arī daļai projektu un pasākumu dinamiskais Riska monitoringa rīks norāda uz “sarkanajiem karogiem”.

Pasākuma riska līmeņa novērtēšanai tiek izmantoti šādi iepriekš definēti kritēriji:

- Pasākuma finansējuma apjoms (cik liela daļa no politikas programmas finansējuma ir pieejama pasākumā);
- Projekta vidējā summa;
- Finansējuma saņēmēja tips;
- Nozare, joma, kurā projekts tiek īstenots;

- e) Piemērojamais valsts atbalsta regulējums;
- f) Ieviešanas shēmas sarežģītība (kaskadēts projekts, sadarbības partneri);
- g) Vai ir paredzētas vienkāršotās izmaksas (SCO).

Skala noteikta, pamatojoties uz 2014.-2020. gada plānošanas perioda pieredzi un ekspertu vērtējumu.

Saskaņā ar CFLA skaidrojumu CFLA iekšējā kontroles sistēma paredz, ka pārbaudei tiek pakļauts katrs finansējuma saņēmēja iesniegtais maksājuma pieprasījums. No pasākuma riska līmeņa vērtējuma, projekta individuālajā riska kopsavilkumā norādītajiem riska indikatoriem un iepriekšējos maksājuma pieprasījumos konstatēto kļūdu apmēra ir atkarīgs katra konkrētā maksājuma pieprasījuma pārbaudes apjoms. Līdz ar to pasākumu riska līmeņa vērtējums ir tikai viens aspekts un pilnībā neatspoguļo visu, kur tiek koncentrētas CFLA pārbaudes – papildus jāņem vērā individuālā projekta līmenī identificētie riski/indikatoru.

- II. Sekojoši tiek vērtēti riski **projekta līmenī** – atšķirībā no 2014.-2020. gada plānošanas perioda pieejas, projektam netiek noteikts konstants riska līmenis, bet gan projekts tiek novērtēts pēc tā individuālajiem riskiem. Projekta individuālais risku vērtējums tiek veikts, lai plānotu papildu preventīvas risku mazināšanas darbības vai papildu pārbaudes (papildu jau pasākumā noteiktajām minimālajām pārbaudēm, mērķētas uz konkrēto finansējuma saņēmēju / projektu atbilstoši identificētajam riskam).

Individuālos projektam raksturīgos riskus CFLA vērtē šādos posmos:

- Atlases laikā identificētie riski (ja tiek identificēti riski);
- Obligāts sākotnējais projekta risku novērtējums (veicams mēneša laikā pēc līguma noslēgšanas), kas balstīts aģentūras iepriekšējā pieredzē par konkrēto finansējuma saņēmēju līdzīgu projektu īstenošanā. Sākotnējā individuālajā novērtējumā tiek vērtētas šādas pazīmes:
 - a) vai iepriekšējā pieredzē bijušas 3K (krāpšanas, korupcijas, interešu konflikta) neatbilstības;
 - b) dubultā finansējuma / darbību pārklāšanās risku novērtējums;
 - c) vai ir projektos bijušas grūtības sasniegt rādītājus;
 - d) iepriekš konstatētās neatbilstības;
 - e) reputācija.
- Īstenošanas laikā un pēcuzraudzības posmā identificētie individuālie riski, kas var ietekmēt projekta mērķu, rādītāju sasniegšanu vai uzturēšanu, finanšu plūsmu, izdevumu attiecināmību un projekta atbilstību noteikumiem, atlases nosacījumiem.

CFLA ir izveidojusi **Risku monitoringa rīku** – sistēmas aprēķināti riska indikatoru, kas analizē KPVIS datu bāzē pieejamo informāciju par projektu, un pēc noteiktiem algoritmiem “paziņo” par indikatoriem jeb sarkanajiem karogiem, kas var signalizēt par iespējamu risku projektā. Šis rīks ir dinamisks un “sarkanie karogi” mainās atkarībā no situācijas projektā. Papildus CFLA ir izveidojusi arī **Klienta profila sistēmu**, kurā dati tiek uzkrāti juridiskās personas griezumā. Klienta profila sistēmā tiek apkopoti dati no CFLA projektu uzraudzības informācijas sistēmām un ārējām datu bāzēm, kas visos projekta ieviešanas posmos dod signālus par riskiem, piemēram, uzņēmuma reģistra dati par gada pārskatiem, papildrisku saraksts par krāpšanas, korupcijas un interešu konflikta riskiem.

Tāpat CFLA sniedza informāciju, ka aģentūras risku rīku ieviešanas procesā ir veikts **Arachne** sistēmas piedāvāto indikatoru izvērtējums, kurā salīdzināja Arachne sistēmā pieejamo informāciju par projektiem un saņēmējiem, kā arī šīs informācijas praktisko pielietojumu. Arachne izmantošanu projektu uzraudzībā CFLA saglabā tādā apmērā, kas palīdz identificēt dubulto finansējumu vai iespējamu pārklāšanos, īpaši attiecībā uz citiem finansējuma avotiem, kuru administrēšana nav CFLA pārziņā un kuru īstenošanas periodi pārklājas ar konkrēto projektu.

Turpmākus secinājumus par RBMV pieeju un tās efektivitāti RI sniegs, balstoties uz detalizētām darbību revīzijām un 2026. gadā plānoto tematisko sistēmas auditu par Riskos balstītām pārbaudēm (RBMV) CFLA.

4.5.3. 2014.-2020. gada plānošanas perioda sistēmas auditu ieteikumi

Attiecībā uz 2014.-2020. gada plānošanas periodā RI izteiktajiem sistēmu auditu ieteikumiem, RI 2026. gada janvārī veica apkopojumu uz 2014.-2020. gada plānošanas perioda noslēguma GKZ sagatavošanas brīdi. Visi iepriekš izteiktie ieteikumi ir ieviesti vai zaudējuši aktualitāti, izņemot 5 ieteikumus, kas tika izteikti interešu konflikta sistēmas auditā Nr. SA/ESIF/2020/10.

Minētie ieteikumi tika izteikti ārpus ES fondu VKS ietvara un tos VI nav saskaņojusi kā VKS ietvaros īstenojamus uzlabojumus. Šo ieteikumu ieviešana vēl turpinās un RI sekos tiem līdzī, tomēr turpmākas darbības šo ieteikumu ieviešanas uzraudzībai vairs neveiks, jo tiek plānotas būtiskas izmaiņas nacionālajos normatīvajos aktos attiecībā uz interešu konflikta kontroli valsts amatpersonām. Atkarībā no valdības ierosinātajiem un parlamenta apstiprinātajiem grozījumiem likumā “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” attiecīgi koriģēsim ieteikumus VKS izmaiņām. Šobrīd vēl notiek diskusijas.

4.6. Apraksts par sistēmas revīziju laikā atklātajām neatbilstībām vai nepilnībām saistībā ar finanšu instrumentiem vai cita veida izdevumiem, vai izmaksām, uz kurām attiecas īpaši noteikumi (piemēram, valsts atbalsts, publiskais iepirkums, vienkāršotu izmaksu iespējas, finansējums, kas nav saistīts ar izmaksām), un vadošās iestādes veiktām papildu darbībām šādu neatbilstību un nepilnību novēršanai

Pārskata periodā RI sistēmas auditu ietvaros neidentificēja jaunas neatbilstības vai nepilnības saistībā ar FI vai cita veida izdevumiem vai izmaksām, uz kuriem attiecas īpaši noteikumi.

Finanšu instrumenti

Iepriekšējā atskaites periodā (par 3. grāmatvedības gadu) RI darbību revīzijas ietvaros izvērtēja viena FI projekta izveidotās kontroles sistēmas atbilstību ES normatīvajam regulējumam. Revīzijas rezultātā izteica 9 ieteikumus (5 ieteikumus Ekonomikas ministrijai kā AI, 2 – CFLA kā SI un 1 – VI) FI ieviešanas un uzraudzības sistēmas pilnveidei. Informāciju par iepriekš izteikto ieteikumu ieviešanu skatīt 5.12. sadaļā.

Šajā atskaites periodā (par 4. grāmatvedības gadu) RI veica darbību revīziju FI, kuras ietvaros identificēja jaunus trūkumus, tai skaitā ar finanšu ietekmi. Sīkāk par darbību revīzijā konstatēto un tajā izteiktajiem ieteikumiem skatīt 5.7. sadaļā.

Valsts atbalsts

Projektu atlases sistēmas audita ietvaros 2025. gadā tika veikta pēcpārbaude RI iepriekš 2014.-2020. gada plānošanas periodā izteiktiem ieteikumiem **valsts atbalsta** jomā. Piecu ieteikumu par projektu atlases posmu ieviešana bija pārcelta uz 2021.-2027. gada plānošanas periodu, jo projektu atlases process iepriekšējā periodā jau lielākoties bija beidzies. Kopumā secināms, ka visi RI 2019. gada horizontālajā valsts atbalsta sistēmas auditā Nr. SA/ESIF/2019/01-2 izteiktie ieteikumi par komercdarbības atbalsta uzraudzības sistēmas pilnveidi ir ieviesti un kontroles tiek pielietotas praksē.

- Kopš 2019. gadā veiktā audita VKS iestāžu vidū ir būtiski palielinājusies kopējā izpratne par valsts atbalsta nosacījumu uzraudzības nozīmi ES fondos un pieaugusi gan VI (tai skaitā KAKD), gan CFLA specifiskā valsts atbalsta kapacitāte un kompetence.
- Gan VI, gan CFLA kā SI ir pilnveidojušas SAM MK noteikumu un atlases nolikumu, kā arī standarta līgumu ar finansējuma saņēmējiem saturu. Finansējuma saņēmēji

skaidri un nepārprotami tiek informēti par viņu pienākumiem un tiesībām dažādu valsts atbalsta nosacījumu piemērošanā ES fondu projektos.

- Izglītības un zinātnes ministrija kā AI beidzot ir izstrādājusi 2014.-2020. gada plānošanas periodā iztrūkušās metodikas par 20 % nosacījuma kontroli gadījumos, kad investīcijas ietvaros paredzēta papildinoša saimnieciskā darbība. Savukārt CFLA ir papildinājusi savas pārbažu lapas atbilstoši šīm AI metodikām.
- 2021.-2027. gada plānošanas periodā gan VI (tai skaitā KAKD), gan CFLA ir iestrādājušas savās procedūrās preventīvas kontroles, lai jau pie katras atlases izsludināšanas potenciālajiem finansējuma saņēmējiem būtu skaidri valsts atbalsta noteikumi – gan SAM MK noteikumu līmenī, gan atlases nolikuma pielikumos, gan skaidrojumos un standarta formās, ja nepieciešams.

Tā kā augstāk minētajā ieteikumu ieviešanas pēcpārbaudē tika konstatēts, ka 2021.-2027. gada plānošanas periodā vēl nav bijusi neviena investīcija ar EK paziņoto valsts atbalstu, RI nevarēja gūt pārliecību par šīs kontroles darbību praksē. RI darbību revīziju metodikā ir paredzētas atbilstošas kontroles un nodrošināta to piemērošana revīzijās.

Sīkāk par kopējo Projektu atlases sistēmas audita ziņojuma datumu un iesniegšanu EK skatīt 4.3.1. sadaļu.

Vienkāršotās izmaksas

Atskaites periodā trūkumi attiecībā uz vienkāršotajām izmaksām nav konstatēti, izņemot atsevišķus gadījumus, kad RI ir vērsusi uzmanību uz administratīvā sloga mazināšanu projektos, kur jau tiek izmantotas vienkāršotās izmaksu metodes, kā arī projektos, kur RI saskatīja iespējas izmantot vienkāršotākus finansēšanas mehānismus (skatīt 5.7. sadaļu).

Kopumā atskaites periodā RI ir veikusi:

- 10 *ex-ante* izvērtējumus AI saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 2021/1060 53. pantu izstrādātiem un VI saskaņotiem vienkāršoto izmaksu metodiku projektiem (t.sk. 9 ESF+ un 1 ERAF);
- vienu *ex-ante* izvērtējumu AI saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 2021/1060 94. pantu izstrādātajam un VI saskaņotam ESF+ vienkāršoto izmaksu metodikas projektam.
- darbību revīziju ietvaros ir veiktas *ex-post* pārbaudes par 6 iepriekš *ex-ante* izvērtēto metodiku ieviešanu.

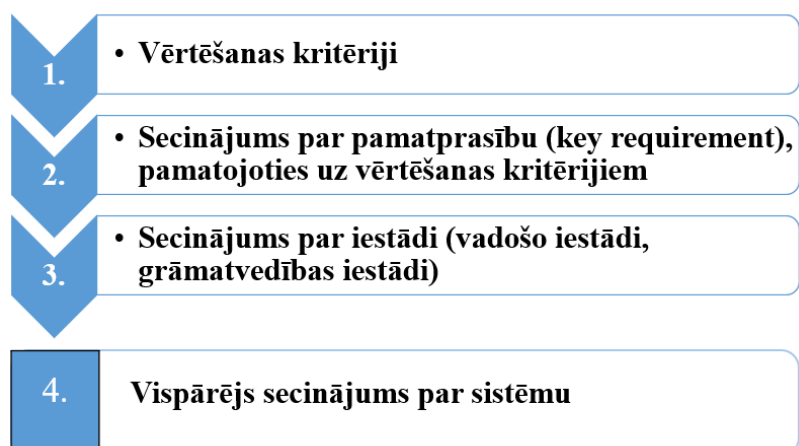
Ex-ante izvērtējumi veikti kā iepriekš saskaņoto procedūru uzdevumi, izmantojot Starptautisko Radniecīgo pakalpojumu standartu Nr. 4400. Saskaņotās procedūras RI veiktas tikai un vienīgi ar nolūku palīdzēt VI novērtēt, vai vienkāršoto izmaksu metodikas, tai skaitā aprēķini, atbilst ES likumdošanas prasībām, proti: vai vienkāršoto izmaksu metodikās izmantotie aprēķini ir taisnīgi, godīgi un pārbaudāmi. Katra izvērtējuma rezultātā tika sagatavots un VI un AI, kas ir metodikas autors, nosūtīts ziņojums par konstatētajiem faktiem un identificētiem riskiem.

Kopš 2018. gada RI piedalās EK organizētajās ESF Tematiskajā vienkāršošanas darba grupā un, sākot ar 2020. gada oktobri, arī ERAF/KF vienkāršošanas darba grupā.

4.7. Pēc sistēmas revīzijām iegūtais ticamības līmenis (zems/vidējs/augsts) un pamatojums

Garantētā ticamības līmeņa novērtējums ir veikts četros posmos atbilstoši EK 2023. gada 31. maijā apstiprinātajiem Metodiskajiem norādījumiem par vadības un kontroles sistēmas novērtējumu dalībvalstīs (Ares(2023)3757159), skatīt 2. attēlu.

Garantētā ticamības līmeņa novērtējuma posmi

Vispirms RI novērtēja kritērijus vienā no četrām kategorijām, tad noteica Pamatprasības novērtējumu, piemērojot principu, ka katras Pamatprasības vērtējums nedrīkst būt augstāks kā zemākais vērtēšanas kritērija novērtējums. Šajā revīzijas periodā kritēriju un Pamatprasību novērtējums ir veikts, pamatojoties uz:

- 2025. gada laikā veikto projektu atlases sistēmas auditu;
- 2025. gada beigās veikto IT un rādītāju uzraudzības sistēmas auditu;
- Pārskatu par 4. grāmatvedības gadu sagatavošanas sistēmas auditu;
- 2014.-2020. gada plānošanas perioda sistēmas auditu laikā izteikto ieteikumu, kas attiecas uz 2021.-2027. gada plānošanas periodu, ieviešanas progresu;
- 2026. gada sākumā veikto VI Pārvaldības deklarācijas pārbaudi.

Tālāk tika izdarīts secinājums par iestādi. Šajā posmā tiek apkopoti sistēmu auditu rezultātā iegūtie novērtējumi katrā institūcijas grupā, ievērojot šādus pamatprincipus:

- Kopējais novērtējums par izveidoto VKS veidojas no visu institūciju novērtējuma, kas nav augstāks kā zemākais novērtējums institūciju grupā;
- Var tikt noteikts izņēmums, ja zemākais novērtējums skar nebūtisku kritēriju, kurš neietekmē sistēmu kopumā. VI kopējais novērtējums parasti nav augstāks par zemāko novērtējumu deleģēto funkciju starpniekinstitūcijā (AI un SI).

Pēc tam RI izdarīja vispārējo secinājumu par programmas VKS, identificējot risku mazinošos faktorus un kompensējošus kontroles mehānismus, kas varētu pastāvēt vienā iestādē, kura efektīvi samazina risku kopējā VKS, kā arī noteica atlikušo risku attiecībā uz darbību pareizību, un beigās formulēja vispārēju secinājumu par sistēmas atbilstību auditētajām Pamatprasībām. Detalizēti skatīt 7. tabulu.

7. tabula

Vispārējais secinājums par programmas VKS

Dalībvalsts iestāde	Iestādes vērtējums (1.-4. kategorija)	Risku mazinoši faktori/ kompensējoši kontroles mehānismi, kas tieši ietekmē sistēmas līmenī veikto novērtējumu	Atlikušais risks attiecībā uz pareizību	Vispārējais secinājums par sistēmu (1.-4. kategorija)
VI	2	Būtiskākie trūkumi, kas konstatēti: • kļūdas un nepilnības dokumentos un e-kohēzijas sistēmā KPVIS, to joprojām izstrādājot un attīstot paralēli projektu atlases un uzraudzības procesiem; • investīciju plūsmu savlaicīga neplānošana, kas noved pie izteikti	Vidējs	2
AI	2			
SI	2			

GI	1	intensīva darba apjoma atlasēs un darbinieku paguruma, motivācijas izsīkuma; • lielākā daļa investīciju tiek ieviestas ar iepriekš noteiktiem projektiem, kuru izstrādei un vērtēšanai process ir vienkāršots, tomēr joprojām tiek patērēts nesamērīgi daudz resursu; • jaunās VKS iestādes lēni izstrādā savas procedūras un risku novērtējumus, pārceļot iepriekšējā pārskata periodā izteikto ieteikumu ieviešanas termiņus. Šie būtiskie konstatējumi tiek kompensēti ar: ✓ VKS sistēmu, kas pēc būtības saglabājas tāda pati jau otro plānošanas periodu pēc kārtas, ✓ iestāžu un to darbinieku pieredzi no iepriekšējiem plānošanas periodiem (lielākajā daļā VKS iestāžu), kā arī ✓ procesu digitalizēšanu un efektivizēšanu gan VKS ietvaros, gan valsts pārvaldē kopumā.		
----	---	--	--	--

Sistēmai ir sniegts **2. kategorijas novērtējums**, kas nozīmē, ka ir **vidēja** ticamības pakāpe saistībā ar sistēmas spēju nodrošināt izdevumu likumību un pareizību.

Nemot vērā, ka ir viena programma, kura aptver visus fondus (ERAF, KF, ESF+ un TPF), un sistēmu auditu rezultāti attiecas uz visiem fondiem, tad par visiem fondiem ir iegūta vienāda ticamības pakāpe – **vidēja**.

5. DARBĪBU REVĪZIJAS

5.1. To struktūru (tostarp revīzijas iestādes) identifikācija, kas veikušas darbību revīzijas (kā paredzēts 79. pantā)

Revīzijas periodā darbību revīziju veica RI, kuras funkcijas pilda Finanšu ministrijas Eiropas Savienības fondu revīzijas departaments (detalizētu informāciju skatīt *1.1. sadaļā*).

5.2. Izmantotās atlases metodoloģijas apraksts un informācija par to, vai metodoloģija atbilst revīzijas stratēģijai

Atsauces periodā EK tika deklarēti izdevumi Programmas ietvaros, kas veido izlases kopu. Izlasē ir pārstāvēta visa kopa un tā ļauj RI sagatavot derīgu revīzijas atzinumu saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 2021/1060 77. panta 3. punkta a(ii)) apakšpunktu. Minētā kopa aptver izdevumus, kuri radušies Programmai ar vienotu pārvaldības un kontroles sistēmu.

Saskaņā ar informāciju, kas iegūta no KPVIS, kā arī ir pieejama SFC2021 sistēmā, 4. grāmatvedības gada laikā no 2024. gada 1. jūlija līdz 2025. gada 30. jūnijam, EK tika **deklarēti izdevumi 146 097 009,51 EUR** apmērā, **neieskaitot** tehnisko palīdzību, kas deklarēta atbilstoši Regulas (ES) Nr. 2021/1060 36. panta 5. punkta b) apakšpunktam un netika pakļauta pārbaudēm²³. Datu analīzes rezultātā tika noteikts izlases kopas lielums – 390 projekti, tai skaitā FI projekti. Kopa nesaturēja negatīvās atlases vienības.

²³ Atbilstoši EK 2023. gada 28. augustā apstiprinātajiem Metodiskajiem norādījumiem pārskatu sagatavošanai, iesniegšanai un pārbaudei 2021-2027. gada plānošanas periodā (CPRE_23-0012-01), attiecībā uz TP summu, kas deklarēta saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 2021/1060 91. panta 3. punkta b) apakšpunktu, pārbaude nav nepieciešama, tā kā šī summa tiek automātiski aprēķināta SFC2021 sistēmā.

Atbilstoši Regulas (ES) Nr. 2021/1060 79. panta 1. punktam, Regulas (ES) Nr. 2023/67²⁴ 4. panta 1. punktam un 5. panta 1(a). punktam izdevumu izlases lieluma noteikšanai tika izmantota statistiskā izlases veidošanas metode – divu periodu *MUS standard stratified*. Ņemot vērā Regulas (ES) Nr. 2023/67 4. panta 2. punktā noteikto, tika veikta stratifikācija, sadalot visus izdevumus 2 apakškopās (stratās): 1. strata – ESF+ izdevumi un 2. strata – ERAF, KF un TPF izdevumi.

Atlase tika veikta, izmantojot IDEA programmu. Detalizēts kopas apraksts un pielietotā metodoloģija aprakstīta 5.3. sadaļā.

Pamatojoties uz Regulas (ES) Nr. 2023/67 7. pantā paredzēto iespēju, gadījumos, kad atlasītās izlases vienības (projekti) ietvēra lielu skaitu izmaksu vienību, RI piemēroja apakšizlasi²⁵. Apakšizlases veidošanas metode neatšķiras no pamatzlases atlasei izmantotās metodes, tostarp attiecībā uz piemērotajiem parametriem un to vērtībām, tika izmantota statistiskā izlases metode *MUS Standard*. Apakšizlasē konstatētās kļūdas sākotnēji tika ekstrapolētas no apakšizlases vienībām uz pamatzlases vienības (projekta) līmeni, savukārt iegūtā ekstrapolētā kļūda tika ņemta vērā kopējā kļūdas īpatsvara aprēķināšanai.

Lai efektīvizētu revīzijas darbu kalendārā gada ietvaros, kopa tika sadalīta divās apakškopās/divos periodos, veicot divas atlases un regulārās darbību revīzijas EK deklarētajiem izdevumiem par kopējo summu 146 097 009,51 EUR:

- **I periods:** par laika posmā no 2024. gada 1. jūlija līdz 2025. gada 31. janvārim EK deklarētajiem izdevumiem 100 869 107,26 EUR apmērā, revīzija Nr. DR/ESIF/2025/2 uzsākta 2025. gada 24. martā;
- **II periods:** par laika posmā no 2025. gada 1. februāra līdz 2025. gada 30. jūnijam²⁶ EK deklarētajiem izdevumiem 45 227 902,25 EUR apmērā, revīzija Nr. DR/ESIF/2025/16 uzsākta 2025. gada 24. aprīlī.

Revīzijas rezultāti tika apkopoti un 2025. gada 15. decembrī nosūtīti GI pārskatu un VI pārvaldības deklarācijas sagatavošanai.

Izlases veidošanas metodoloģija atbilst RI 2025. gada 17. martā apstiprinātajai Revīzijas stratēģijai. Vienlaikus jāatzīmē, ka, lai nodrošinātu atlasītā parauga reprezentativitāti, stratēģijā noteikts princips, ka katrā fondā jāatlasa vismaz piecas vienības. Tomēr, ņemot vērā TPF projektu ierobežoto kopskaitu – 7 projekti, minētais princips TPF gadījumā netika pilnībā piemērots un regulāro revīziju ietvaros tika atlasīti un pārbaudīti 2 projekti. RI vērtējumā šāds vienību skaits ir pietiekams, jo rezultātā pārbaudīti 28,57 % no visiem TPF projektiem. Izvēlēta pieeja un atlasīto vienību skaits tika prezentēts DAC ikgadējās koordinēšanas sanāksmes laikā – 2025. gada 14. oktobrī.

5.3. Norāde par atlases parametriem un cita informācija statistiskās vai nestatistiskās izlases procedūrām, kā arī skaidrojums par pamatā esošajiem aprēķiniem un izmantotajiem profesionālajiem vērtējumiem. Informācijā būtu jāietver: būtiskuma sliekšnis, uzticamības līmenis, izlases vienība, prognozējamo kļūdu īpatsvars, atlases intervāls, standarta novirze, kopas vērtība, kopas lielums, atlases lielums un informācija par stratifikāciju. Saistītos aprēķinus par izlases izraudzīšanos, kopējo kļūdu īpatsvaru un atlikušo kļūdu īpatsvaru apraksta 9.3. punktā tādā formātā, lai būtu iespējams saprast veiktās pamata darbības atbilstoši izmantotajai konkrētajai atlases metodei

Atsauces periodā tika izmantota statistiskā izlases veidošanas metode – divu periodu *MUS Standard stratified*. Izlases veidošanā tika piemērota stratifikācija, sadalot izdevumus 2 apakškopās (stratās): 1. strata – ESF+ un 2. strata – ERAF, KF un TPF. Minētās metodes

²⁴ Komisijas Deleģētā Regula (ES) 2023/67 (2022. gada 20. oktobris), ar kuru Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/1060 papildina, nosakot standartizētas darbderīgas atlases metodoloģijas un kārtību, ar ko aptver vienu vai vairākus plānošanas periodus

²⁵ Apakšizlase piemērota kopā 15 projektiem (ESF+ – visām 6 atlases vienībām, ERAF – 9).

²⁶ Faktiski pēdējie maksājuma pieteikumi EK iesniegti 2025. gada 27. martā.

piemērošanas kritēriji ir aprakstīti šajā sadaļā, savukārt detalizētāka informācija, tostarp veiktie aprēķini, ir pievienota 9.3. punktā kā Excel formāta pielikums.

Noteikto atlasāmo vienību skaitu abos periodos skatīt 8. tabulā.

8. tabula

Darbību revīzijām atlasāmo vienību skaits

Plānotais atlasāmo vienību skaits (n)	30, faktiski 32
Izsoles lielums – I periods	21
Izsoles lielums – II periods	11

Izsoles izveidei tika izmantoti 9. tabulā uzskaitītie parametri:

9. tabula

Darbību revīziju izsoles parametri

Parametrs	Vērtība
Pirmais periods 01.07.2024. – 31.01.2025.	
Sistēmas pārliecības līmenis (SP)	Vidējs
Ticamības līmenis	80 %
Būtiskuma līmenis	2 %
Sertificēto izdevumu kopējā summa (BV) (EUR)*	100 869 107,26, t.sk. 1. strata (ESF+): 13 909 427,33 2. strata (ERAF, KF, TPF): 86 959 679,93
Pieļaujamā kļūda (TE) (EUR)	2 911 887,43
Izsoles pārliecības līmeņa koeficients (Z)	1,282
Standarta novirze (σ_r)**	0,0285
Nejaušais skaitlis (=rand())	IDEA izvēlēts
Paredzamais kļūdas līmenis (AE)***	0,93 %
Otrais periods 01.02.2025. – 30.06.2025.	
Sistēmas pārliecības līmenis (SP)	Vidējs
Ticamības līmenis	80%
Būtiskuma līmenis	2%
Sertificēto izdevumu kopējā summa* – <u>PROGNOZE</u> (BV) (EUR)**** – <u>FAKTISKĀ</u> (BV) (EUR)	44 725 264,37 45 227 902,25 1. strata (ESF+): 2 647 429,98 2. strata (ERAF, KF, TPF): 42 580 472,27
Pieļaujamā kļūda (TE) (EUR)*****	2 921 940,19
Nejaušais skaitlis (=rand())	IDEA izvēlēts
Paredzamais kļūdas līmenis (AE)***	0,93 %

* Neieskaitot tehnisko palīdzību.

** Standarta novirze ir noteikta balstoties uz vēsturiskajiem datiem – aprēķināta kā vidējā vērtība par pieciem pēdējiem 2014.-2020. gada plānošanas perioda grāmatvedības gadiem un piemērota abos periodos.

*** Paredzamais kļūdas līmenis ir noteikts kā pēdējo piecu 2014.-2020. gada plānošanas perioda grāmatvedības gadu kļūdu vidējais rādītājs un piemērots abos periodos.

**** Atbilstoši VI sniegtajai prognozei. Summas prognoze ņemta vērā aprēķinot izsoles lielumu. Pēc faktisko datu pieejamības summa tika precizēta.

***** Pieļaujamā kļūda atkarīga no sertificēto izdevumu kopas. Tika precizēts atbilstoši faktiskajiem datiem.

Revīziju ietvaros no kopumā 390 projektiem tika atlasīti un pārbaudīti 32 projekti (50 apstiprināti un finansējuma saņēmējiem apmaksāti maksājuma pieprasījumi) – skatīt 10. tabulā. Atlasīto projektu saraksts, dalījumā pa periodiem, ir pieejams 9.3. punktā pievienotajā Excel formāta pielikumā.

Revīzijai atlasītās vienības

Fonds	Projektu skaits izlases kopā	I periods	II periods	Kopējais atlasīto vienību apjoms	Atlasīto projektu %
ESF+	59	3	3	6	10,17 %
ERAF	318	13	5	18	5,66 %
KF	6	3	3	6	100 %
TPF	7	2	-	2	28,57 %
Kopā	390	21	11	32	8,21 %

Analizējot izlasi, secināms, ka nodrošināts visu fondu pārklājums, pārbaudot 8,21 % no kopējā projektu skaita. Lai nodrošinātu atlasītā parauga reprezentativitāti, tika piemērots princips – katrā no fondiem ir jāatlasa vismaz piecas vienības. Regulāro revīziju ietvaros atlasītās vienības nodrošināja šī principa ievērošanu, izņemot TPF gadījumā tika atlasīti un pārbaudīti 2 projekti, kas RI vērtējumā ir pietiekami, jo veido 28,57 % no kopējā TPF projektu skaita (detalizētāku izklāstu skatīt 5.3. sadaļā).

Šajā periodā netika piemēroti uzlaboti samērīgi pasākumi, kas paredzēti Regulas (ES) Nr. 2021/1060 80. panta 3. punktā, jo vienības, kas tika atlasītas, neatbilda minētajā pantā definētajiem gadījumiem.

5.4. Pārskatos iekļauto summu, kā arī maksājumu pieteikumos grāmatvedības gada laikā deklarēto summu saskaņošana, un kopa, no kuras iegūta nejaušā atlase (9.2. punkta tabulas "A" sleja). Vienību saskaņošana ietver negatīvas izlases vienības, ja ir veiktas finanšu korekcijas

Atsauces periodā EK deklarētie izdevumi Programmas ietvaros, kas attiecīgi veido arī izlases kopu, ir atspoguļoti 9.2. punkta tabulas "A" kolonnā.

Saskaņā ar informāciju, kas iegūta no KPVIS un SFC2021 sistēmām, EK periodā no 2024. gada 1. jūlija līdz 2025. gada 30. jūnijam kopumā tika deklarēti izdevumi **146 097 009,51 EUR** apmērā, **neieskaitot** tehnisko palīdzību, kas deklarēta atbilstoši Regulas (ES) Nr. 2021/1060 36. panta 5. punkta b) apakšpunktam un netika pakļauta pārbaudēm²⁷. Datu analīzes rezultātā tika noteikta izlases kopas lielums, kopa sastāv no **390** projektiem ar izlases kopas vērtību **146 097 009,51 EUR** (skatīt 11. tabulā).

11. tabula

Datu analīzes veikšana

Kritērijs	Vērtība
Kopā deklarēts EK (KPVIS, SFC2021), neieskaitot TP	146 097 009,51 EUR
Nošķirtās deklarētās negatīvās summas – neatbilstības	0,00 EUR
Izlases kopas vērtība	146 097 009,51 EUR
Vienību skaits	390
Pārbaude starp KPVIS un SFC2021 datiem (atšķirība)	0,00 EUR

5.5. Ja ir negatīvas izlases vienības, apstiprinājums, ka tās tikušas uzskatītas par atsevišķu kopu. Šo vienību revīziju galveno rezultātu analīze, proti, galvenokārt pārlicinoties, vai (dalībvalsts vai Komisijas) pieņemtie lēmumi par finanšu korekciju piemērošanu pārskatos ir reģistrēti kā atsauktās summas

EK iesniegtajos maksājuma pieteikumos nav iekļautas negatīvās summas.

²⁷ Atbilstoši EK 2023. gada 28. augustā apstiprinātajiem Metodiskajiem norādījumiem pārskatu sagatavošanai, iesniegšanai un pārbaudei 2021.-2027. gada plānošanas periodā (CPRE_23-0012-01), attiecībā uz TP summu, kas deklarēta saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 2021/1060 91. panta 3. punkta b) apakšpunktu, pārbaude nav nepieciešama, tā kā šī summa tiek automātiski aprēķināta SFC2021 sistēmā.

5.6. Ja izmanto nestatistisku izlases metodi, norāda šādas metodes izmantošanas iemeslus, revīziju aptverto izlases vienību procentuālo daļu, veiktos pasākumus izlases nejaušības nodrošināšanai, paturot prātā, ka izlasei jābūt reprezentatīvai. Papildus tam definē pasākumus, kuri veikti, lai nodrošinātu pietiekamu izlases lielumu, kas revīzijas iestādei ļauj sagatavot derīgu revīzijas atzinumu. Ja ir izmantota nestatistiska izlases metode, jāaprēķina arī kopējā (prognozētā) kļūda.

Nav attiecināms.

5.7. Darbību revīziju galveno konstatējumu analīze, kurā apraksta: (a) revidēto izlases vienību skaitu, attiecīgo summu; (b) kļūdas tipu pa izlases vienībām; (c) konstatēto kļūdu būtību; (d) strata kļūdu īpatsvaru un atbilstošās nopietnās nepilnības vai pārkāpumus, kļūdu īpatsvara augšējo robežu, pamatcēloņus, ierosinātos korektīvos pasākumus (tostarp tos, kas paredzēti, lai uzlabotu pārvaldības un kontroles sistēmas) un ietekmi uz revīzijas atzinumu. Sniedz sīkākus paskaidrojumus par datiem, kas norādīti 9.2. un 9.3. punktā, jo īpaši attiecībā uz kopējo kļūdu īpatsvaru.

Pārbaudei tika atlasīti un faktiski pārbaudīti 50 maksājuma pieprasījumi **94 748 049,42 EUR** apmērā **32** projektu ietvaros, kas ir 64,85 % no EK deklarētajiem izdevumiem. Revīziju rezultāti apkopoti 13. tabulā.

Jāatzīmē, ka no pārbaudītajiem 32 projektiem 2 ir vairāku līmeņu projekti (tā saucamie *umbrella* jeb kaskadētie vai FI projekti), kuri ietver apakšprojektus. Pārbaudāmajos projektu maksājuma pieprasījumos bija iekļauts liels darījumu skaits, līdz ar to tika veiktas apakšizlases (skatīt 5.3. sadaļu). RI pārbaudes apjoma aprakstu šo projektu ietvaros skatīt 12. tabulā.

12. tabula

RI pārbaudes apjoms vairāku līmeņu projektos

Nr. p.k.	SAM pasākums	Projekts	Izlases kopa	Faktiski pārbaudītās vienības
1.	1.2.3.1 ²⁸		3 stratas ar kopējo pozīciju skaitu 558	Pārbaudei atlasītas 40 vienības, tai skaitā 17 gala saņēmēju īstenotie projekti.
2.	1.2.1.2, 1.2.3.3, 1.2.3.4, 1.2.3.5 ²⁹		5 stratas ar kopējo pozīciju skaitu 311	Pārbaudei atlasīti 34 darījumi – ar gala saņēmējiem noslēgtie līgumi par FI produktiem. Veikta katra gala saņēmēja atlases un izsniegtā produkta pārbaude.

Ņemot vērā tabulā atspoguļoto analīzi, RI patiesībā ir pārbaudījusi nevis 32 projektus, bet gan 83 projektus, tā kā 51 no tiem ir gala saņēmēju projekti, kas deklarēti vairāku līmeņu (tā saucamo *umbrella* vai FI) projektu ietvaros.

Kopumā konstatēti 8 trūkumi ar finanšu ietekmi. Visi RI konstatētie faktiskie neatbilstoši veiktie izdevumi 153 003,35 EUR apmērā tika ņemti vērā, aprēķinot kopējo kļūdas īpatsvaru.

Kā minēts 5.2. sadaļā, atsevišķiem projektiem tika veikta apakšizlase, izmantojot statistisko atlases metodi. Apakšizlasē konstatētās kļūdas sākotnēji tika ekstrapolētas no apakšizlases vienībām uz pamatzlases vienības (projekta) līmeni, savukārt iegūtā ekstrapolētā kļūda tika ņemta vērā kopējā kļūdas īpatsvara aprēķināšanai (skatīt 13. tabulu).

²⁸ SAM 1.2.3.1. pasākums "Atbalsts MVU inovatīvas uzņēmējdarbības attīstībai".

²⁹ SAM 1.2.1.2. pasākums "Produktivitātes aizdevumi (tai skaitā ar kapitāla atlaidi) inovatīvām iekārtām, pētniecībai un attīstībai, tehnoloģiju pārnesei", 1.2.3.3. pasākums "Starta, izaugsmes aizdevumi", 1.2.3.4. pasākums "Garantijas, portfeļgarantijas pilna cikla uzņēmējdarbībai", 1.2.3.5. pasākums "Aizdevumi, produktivitātes kāpināšanai (investīcijas un apgrozāmie līdzekļi)".

Darbību revīziju rezultāti

Fonds	Atlases kopa		Izlase		Faktiski pārbaudītie izdevumi ³⁰ EUR	Neatbilstoši veiktie izdevumi izlasē ekstrapolētajā vērtībā EUR ³¹
	Deklarētā summa EUR	Vienību skaits (projekti)	Summa EUR	Vienību skaits (projekti)		
ESF+	16 556 857,31	59	4 955 477,07	6	1 541 863,61	1 165,76
ERAF	76 294 285,12	318	62 678 208,78	18	40 801 514,92	190 249,84
KF	49 608 567,79	6	49 608 567,79	6	49 608 567,79	46 419,66
TPF	3 637 299,29	7	2 796 103,10	2	2 796 103,10	6 061,47
KOPĀ	146 097 009,51	390	120 038 356,74	32	94 748 049,42	243 896,73
% no atlases kopas			82,16 %	8,21 %	64,85 %	

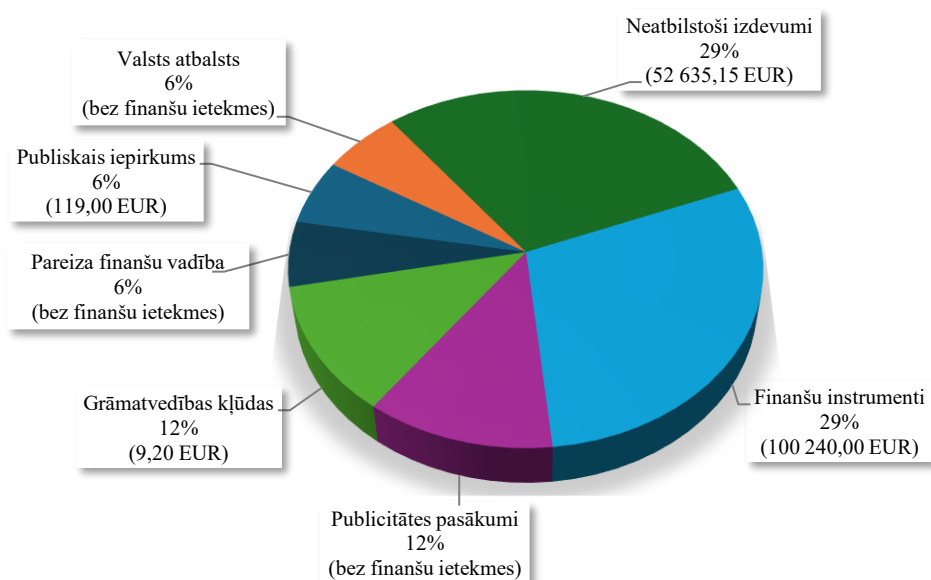
Izvērtējot neatbilstoši veikto izdevumu sadalījumu pa fondiem, konstatējams, ka visvairāk neatbilstību, salīdzinot ar kopējo neatbilstoši veikto izdevumu summu, atklāts ERAF finansējuma ietvaros – 78 %.

Revīziju rezultātā konstatēti 17 trūkumi, no kuriem 8 ir finanšu ietekme. Kļūdu rakstura analīze liecina, ka 1 trūkums ir sistēmiska rakstura, savukārt pārējie konstatētie trūkumi kvalificējami kā nejauši (*random*). Papildus tam 3 gadījumos konstatēta pārmērīga prasību noteikšana (*gold-plating*) finansējuma vai gala saņēmējiem.

Kļūdu analīzei tika izmantotas EK noteiktās trūkumu kategorijas. Konstatēto trūkumu sadalījums pa to veidiem atspoguļots 3. attēlā. Detalizēti konstatēto kļūdu iedalījumu kategorijās pēc to veida skatīt 5.13. sadaļā.

3. attēls

Konstatēto trūkumu analīze, trūkumu skaits %
(faktiskie neatbilstoši veiktie izdevumi izlasē)

Visvairāk trūkumi tika klasificēti kategorijā “Neatbilstoši izdevumi” (5), kas ietver tādus gadījumus kā apmaksāti faktiski neveikti būvdarbi, kļūdainas atalgojuma aprēķins, aprīkojuma izmantošana nav nodrošināta ilgtspējīgi, attiecināmības nosacījumu neievērošana. Kategorijā “Finanšu instrumenti” (5): attiecināmības nosacījumu neievērošana, iestādes iekšējie normatīvie akti nav atbilstoši aktualizēti (lietu nomenklatūrā un grāmatvedības politikā nav atrunāta

³⁰ Ņemot vērā apakšizlasi.

³¹ Ekstrapolētā kļūda. Izlasē konstatētie faktiskie neatbilstoši veiktie izdevumi 153 003,35 EUR.

pārbaudāmā projekta dokumentu uzglabāšana un darījumu uzskaitē), ne visos līmeņos tiek nodrošinātas publicitātes prasības, vai tieši pretēji prasības pret gala saņēmējiem ir nesamērīgas.

Tāpat trūkumi tika konstatēti informācijas un publicitātes pasākumu īstenošanā, proti, netika iekļauti/veikti normatīvajos aktos paredzētie informatīvie pasākumi (2). Vienā no šiem gadījumiem, kad projektā nebija paredzēta informatīva pasākuma vai aktivitātes organizēšana ar EK un VI iesaisti, tika saskatītas sistēmiska trūkuma pazīmes, detalizētāk skatīt 5.10. sadaļā.

Konstatēti arī citi trūkumi: netika nodrošināta atsevišķa grāmatvedības uzskaitē projekta izdevumiem (1), pārrakstīšanās kļūda (1), nepietiekamas revīzijas liecības piedāvājumu vērtēšanas posmā (1), nelikumīga valsts atbalsta sniegšanas risks (1), nepietiekamas pārbaudes projekta līmenī (1).

Tāpat tika konstatēti gadījumi (3), kad noteiktas papildu prasības vai kontroles, kas neizriet no normatīvā regulējuma, tādējādi palielinot administratīvo slogu (*gold-plating*), konkrēti: prasība gala saņēmējiem nodrošināt atsevišķu grāmatvedības uzskaiti, gadījumā, kad finansējuma saņēmējs ir privātpersona un projekta izmaksas tiek segtas izmantojot vienkāršoto izmaksu opcijas; prasība FI gala saņēmējiem nodrošināt publicitātes prasības, neņemot vērā regulā noteiktos izņēmumus.

Konstatēto trūkumu, tai skaitā pārmērīgu prasību (*gold-plating*), novēršanai ir izteikti 17 ieteikumi. Visi ieteikumi, kuru ieviešanas termiņš uz GKZ sagatavošanas brīdi ir iestājies, ir ieviesti (skatīt 14. tabulu).

Atsevišķu trūkumu novēršanai ieteikumi konkrētos revīziju gala ziņojumos netika iekļauti, jo, reaģējot uz RI konstatēto, trūkumus novērsa ziņojuma projekta saskaņošanas laikā. Visi konstatētie trūkumi tika iekļauti izvērtējumā.

14. tabula

Darbību revīzijās RI izteikti ieteikumi (uz 19.01.2026.)

	Ieteikumu prioritāte			Kopā
	Augsta	Vidēja	Zema	
Izteikti ieteikumi, no tiem:	7	4	6	17
Ieviesti	7	2	-	9
Nav ieviesti – termiņš nav iestājies	-	2	6	8

Atsevišķos gadījumos, neizsakot ieteikumus, RI ir vērsusi uzmanību uz dažādiem aspektiem, kas saistīti ar ES fondu ieviešanu. Ir gadījumi, kad RI saskatīja iespēju ieviest labo praksi, lai mazinātu administratīvo slogu, piemēram, vairākos gadījumos iestādes tika aicinātas personāla izmaksām piemērot vienkāršotās izmaksas. Konkrēta SAM pasākuma ietvaros RI secināja, ka vienkāršošanas mehānisms nav sasniedzis plānoto rezultātu, un ieteica izvērtēt alternatīvu finansēšanas mehānismu. Vienā gadījumā RI vērtējumā prasība projekta iesniegumam pievienot izmaksu un ieguvumu analīzi bija formāla un bez pievienotās vērtības.

Tāpat RI ir rekomendējusi SI pilnveidot procedūras attiecībā uz pārbaudi veikšanu. Vienā gadījumā, RI ieskatā, projektā ar augstu riska līmeni konstatētie trūkumi varēja tikt savlaicīgi identificēti un novērsti, ja SI būtu veikusi pārbaudi īstenošanas vietā. Konstatēts arī gadījums, kad projektā netiešo izmaksu likme tika piemērota mazākā apmērā nekā noteikts normatīvajā regulējumā.

Saistībā ar iepirkumiem atsevišķos gadījumos RI ir aicinājusi finansējuma saņēmējus sekot līdzi iepirkumus regulējošajos normatīvajos aktos noteikto termiņu un nosacījumu attiecībā uz nolikumos iekļaujamajām prasībām ievērošanu. Tāpat tika ieteikts rūpīgāk sagatavot iepirkumu dokumentāciju – precīzi un viennozīmīgi formulēt prasības, neatsaukties uz konkrētu ražotāju (zīmolu) bez papildinājuma „vai ekvivalents”, kā izšķirošo piedāvājuma izvēles kritēriju noteikt saistītu ar iepirkuma priekšmetu, nodrošināt konsekveni dokumentos, pilnveidot iepirkumu piedāvājumu vērtēšanas procesu un sekot līdzi līgumos ietvertu nosacījumu izpildei.

Būvniecības izpildedokumentācijas pārbaudēs konstatēti atsevišķi trūkumi dokumentācijā, kas neietekmē būvniecības kvalitāti un nerada neatbilstības.

Veikto revīziju ietvaros tika gūta pietiekama pārlicība atbilstoši Regulas (ES) Nr. 2021/1060 77. panta 3. punkta prasībām, ka 4. grāmatvedības gada ietvaros **EK deklarētie izdevumi kopumā ir attiecināmi finansēšanai no ERAF, KF, ESF+ un TPF** saskaņā ar ES un LR normatīvajiem aktiem, izņemot RI konstatētos neatbilstoši veiktos izdevumus izlasē 153 003,35 EUR apmērā. Ārpus izlases konstatētie neatbilstoši veiktie izdevumi ir 36 252,52 EUR.

Kopējais kļūdas īpatsvars (TER) 4. grāmatvedības gada ietvaros deklarētajos izdevumos ir **0,17 %** un kļūdas augšējā robeža ir 0,17 %, kas nepārsniedz 2 % būtiskuma sliekšni.

5.8. Ziņas par jebkādam finanšu korekcijām, kas attiecas uz grāmatvedības gadu un ko vadošā iestāde īstenojusi pirms pārskatu iesniegšanas Komisijai, un līdz ar to ziņas par darbību revīzijām, tostarp par vienoto likmi vai ekstrapolētajām korekcijām, kā rezultātā līdz 2 % samazinās atlikušo kļūdu īpatsvars izdevumiem, kas ietverti pārskatos, ievērojot 98. pantu

Visi RI konstatētie trūkumi ar finansiālu ietekmi ir ņemti vērā un uzskaitīti pārskatu 4. papildinājumos.

Pārskatos deklarētā summa tika samazināta par 245 823,34 EUR, tai skaitā gala ieturējumi: 1) 13 819,86 EUR, pamatojoties uz SI konstatētiem trūkumiem, un 2) 156 294,39 EUR – RI konstatētie faktiski neatbilstoši veiktie izdevumi³², un summa 75 709,09 EUR apmērā ieturēta no pārskatiem kā pagaidu ieturējums saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 2021/1060 98. panta 6. b) punktu³³.

Visi ieturējumi tiek ņemti vērā atlikušā kļūdas īpatsvara aprēķinā – skatīt 5.9. sadaļu, papildu korekcijas pārskatos, lai samazinātu atlikušo kļūdu, nav nepieciešamas.

5.9. Kopējā kļūdu īpatsvara un atlikušo kļūdu īpatsvara salīdzinājums (kā izklāstīts 9.2. punktā) ar 2 % būtiskuma sliekšni, lai izvērtētu, vai kopa nav būtiski nepareizi izteikta un tā ietekmi uz revīzijas atzinumu

Pamatojoties uz darbību revīziju, kas veiktas Regulas (ES) Nr. 2021/1060 77. panta 3. punkta a) apakšpunktā minētā revīzijas atzinuma un b) apakšpunktā minētā gada kontroles ziņojuma vajadzībām, rezultātiem, RI ir aprēķinājusi kopējo kļūdu īpatsvaru (TER) (skatīt 9.3. punktā). Aprēķinot kopējo kļūdu īpatsvaru, tika ņemtas vērā Regulas (ES) Nr. 2021/1060 2. panta 34. un 35. punkta prasības un Regulas (ES) Nr. 2023/67 8. panta 1. punkta prasības (skatīt 15. tabulu).

15. tabula

Kopējās kļūdas (TER) aprēķins

Kritērijs	Vērtība
Deklarēto izdevumu summa periodā	146 097 009,51 €
Vienību skaits (projekti)	390
Būtiskuma sliekšnis (atbilstoši regulai)	2 %
Pieļaujamā kļūda	2 921 940,19 €
Projicētā (ekstrapolētā) kļūda	248 811,55 €
Kopējais kļūdu īpatsvars (TER)	0,17 %
Kļūdas augšējā robeža	0,17 %

Kopējais kļūdas īpatsvars (TER) 4. grāmatvedības gada ietvaros deklarētajos izdevumos ir **0,17 %**, kas nepārsniedz 2 % būtiskuma sliekšni.

³² T.sk. faktiski neatbilstoši veiktie izdevumi 153 003,35 EUR apmērā, kas konstatēti izlasē, un 3 291,04 EUR – konstatēti 2014.-2020. gada plānošanas perioda ietvaros veiktajā darbību revīzijā.

³³ Izdevumu likumība un pareizība tiek vērtēta

Pēc GI sagatavoto un VI iesniegto pārskatu saņemšanas RI atbilstoši Regulas (ES) Nr. 2021/1060 2(36) panta un 77. panta 3. punkta b) apakšpunkta prasībām un EK metodiskiem norādījumiem³⁴ veica atlikušā kļūdu īpatsvara (RTER) pārrēķinu (aprēķins pieejams 9.3. punktā). Veiktā pārrēķina rezultātā atlikušais kopējo kļūdu īpatsvars (RTER) ir **0,06 %**, kas nepārsniedz būtiskuma līmeni (2 %), līdz ar to **papildu ieturējumi pārskatos nav nepieciešami**.

5.10. Ziņas par to, vai jebkādiem konstatētajiem pārkāpumiem ir sistēmisks raksturs, un par veiktajiem pasākumiem, tostarp nepareizajiem izdevumiem skaitliskā izteiksmē un jebkādam saistītām finanšu korekcijām

Darbību revīziju ietvaros, analizējot konstatētos trūkumus, tika izdalīts viens trūkums, kurā, pēc RI vērtējuma, saskatāmas sistēmiska trūkuma pazīmes.

Vienā gadījumā tika konstatēts, ka projektā, kura kopējās izmaksas pārsniedz 10 000 000 EUR, nav paredzēts informatīvais pasākums vai aktivitāte, piesaistot EK un VI, kā to paredz Regulas (ES) Nr. 2021/1060 50. panta 1. daļas e) punkts. Minētā projekta īstenošana nebija pabeigta, tādēļ RI neierosināja piemērot finanšu korekciju, bet izteica ieteikumu nodrošināt, ka līdz projekta beigām tiek noorganizēts atbilstošs informatīvais pasākums vai aktivitāte. Vienlaikus RI secināja, ka SI kontrolēs minētā nosacījuma neievērošana netika identificēta. SI tika norādīts apzināt citus projektu līgumus, kuros, iespējams, pastāv līdzīgs trūkums, kā arī nodrošināt finansējuma saņēmēju informēšanu un šo trūkumu novēršanu identificētajos projektos.

Atbilstoši SI sniegtajai informācijai par ieteikumu ieviešanu, minētā projekta ietvaros finansējuma saņēmējs ir noorganizējis informatīvu pasākumu, tomēr EK un VI pārstāvjiem nebija iespējas tajā piedalīties. Tāpat SI ir apzinājusi projektus, uz kuriem attiecināma minētā regulas prasība un projektu līgumos, kuros tas nepieciešams, ir veikti atbilstoši precizējumi (projekti nav pabeigti). SI atlases procesos šī publicitātes prasība šobrīd jau tiek kontrolēta.

Konstatētajam trūkumam RI nesaskata finansiālu ietekmi, ņemot vērā, ka projekti vēl atrodas īstenošanas stadijā un informatīvos pasākumus vai aktivitātes vēl ir iespējams veikt. Turpmākajās revīzijās RI pievērsīs īpašu uzmanību šī nosacījuma ievērošanai.

5.11. Informācija par turpmākiem pasākumiem pēc darbību revīzijām, kas veikti saistībā ar kopējo izlasi Interreg programmām, pamatojoties uz īpašiem darbību revīzijas noteikumiem, ko piemēro Interreg programmām, kā izklāstīts Interreg regulas 49. pantā

Nav attiecināms, jo revidētā programma nav Interreg programma.

5.12. Informācija par turpmākiem pasākumiem pēc darbību revīzijām, kas veiktas iepriekšējiem grāmatvedības gadiem, jo īpaši attiecībā uz nopietniem sistēmiska rakstura trūkumiem

Iepriekšējā pārskata periodā veikta viena darbību revīzija (FI projektam), kuras rezultātā izteikti deviņi ieteikumi, no kuriem tikai četri ir ieviesti, lai gan visiem ir iestājies ieviešanas termiņš (satīt 16. tabulu).

16. tabula

Darbību revīzijās RI izteikti ieteikumi (uz 23.01.2026.)

	Ieteikumu prioritāte			Kopā
	Augsta	Vidēja	Zema	
Izteikti ieteikumi, no tiem:	-	5	4	9
Ieviesti	-	2	2	4
Nav ieviesti	-	-	1	1
Nav ieviesti– termiņš pagarināts	-	3	1	4

Trūkumi, kas uz šī GKZ sagatavošanas brīdi vēl joprojām nav novērsti:

³⁴ EK 26.07.2023. gada 27. jūlija Metodiskie norādījumi Gada kontroles ziņojuma sagatavošanai un Audita viedokļa sniegšanai kā arī trūkumu novēršanai 2021-2027 plānošanas periodā

- Tirgus nepilnību sākotnējais (ex-ante) novērtējums ir neaktuāls, tā kā tas veikts 2020. gadā (balstoties uz tirgus situāciju laika periodā no 2016. – 2019. gadam) un situācija tirgū kopš tā laika ir būtiski mainījusies. Atbilstoši KPVIS pieejamai informācijai ieteikums ieviests daļēji (aktualizēta ir tikai tirgus nepilnību sākotnējā (ex-ante) novērtējuma daļa, kas attiecas uz FI produktiem, kurus uzsāk īstenot zem 2.prioritātes un TPF). Termins pagarināts līdz 2025. gada 31. decembrim Aktuālāka informācija nav pieejama.
- Finansēšanas nolīgumā trūkst vairāku elementu, kas noteikti Regulas (ES) Nr. 2021/1060 59. panta 5. punktā. Atbilstoši KPVIS pieejamai informācijai termins trūkuma novēršanai pagarināts līdz 2026. gada 31. martam.
- Konstatēti trūkumi AI par FI uzraudzību atbildīgo darbinieku amata aprakstos, kas var novest pie neskaidrībām pienākumu sadalē. Atbilstoši KPVIS pieejamai informācijai termins trūkuma novēršanai ir iestājies jau 2025. gada 31. oktobrī, bet informācija par ieteikuma ieviešanu nav pieejama.
- Konstatētas nepilnības līgumā par atmaksātā publiskā finansējuma atkārtotu izmantošanu, kas noslēgts starp ALTUM un Ekonomikas ministriju. Atbilstoši KPVIS pieejamai informācijai termins trūkuma novēršanai pagarināts līdz 2025. gada 31. decembrim Aktuālāka informācija nav pieejama.

5.13. Tabula, kurā konstatētās kļūdas iedalītas kategorijās pēc veida

Konstatēto trūkumu analīzei (skatīt 17. tabulu) tika izmantotas EK 2023. gada 26. jūlijā apstiprinātajos Metodiskajos norādījumos Gada kontroles ziņojuma sagatavošanai un Audita viedokļa sniegšanai, kā arī trūkumu novēršanai 2021-2027. plānošanas periodā (Ares(2023)3757159) noteiktās trūkumu kategorijas.

17. tabula

Konstatēto trūkumu sadalījums pa veidiem

ID Nr.	Kategorija	ID Nr.	Apakškategorija	Gold-plating	Gadījumu skaits		Faktiskie neatbilstoši veiktie izdevumi izlasē, EUR
					Nesistēmiski	Sistēmiski	
1	Publiskie iepirkumu piedāvājumu izvērtēšana	1.21	Nepietiekamas revīzijas (audita) liecības piedāvājumu/pieteikumu vērtēšanas posmā	-	1	-	119,00
2	Valsts atbalsts	2.11	Citas ar valsts atbalstu saistītas kļūdas	-	1	-	-
4	Neatbilstoši izdevumi	4.12	Izdevumi par darbiem, kas nav veikti / precēm, kas nav piegādātas / pakalpojumiem, kas nav sniegti	-	1	-	2 407,99
		4.14	Neattiecināms atalgojums	-	1	-	154,02
		4.16	Izdevumi, kas nav atbilstoši īpašiem līguma nosacījumiem un/vai piemērojamiem attiecināmības nosacījumiem	-	3	-	50 073,14
7	Finanšu instrumenti (FI)	7.2	Dokumentācijas un/vai revīzijas liecību trūkums un/vai nepilnīga dokumentācija	-	3	-	-
		7.3	Neattiecināmi izdevumi	-	1	-	100 240,00
		7.8	Nav nodrošināti informācijas un publicitātes pasākumi, kas norādīti KNR 50. pantā	1	1	-	-
8	Informācijas un publicitātes pasākumi	8.1	Nav nodrošināti informācijas un publicitātes pasākumi, kas norādīti KNR 50. pantā	-	1	1	-
10	Grāmatvedības un aprēķinu kļūdas projekta līmenī	10.1	Grāmatvedības un aprēķinu kļūdas projekta līmenī (tai skaitā grantu līmenī)	-	1	-	9,20
	Atsevišķa grāmatvedības uzskaitē	10.2	Nav nodrošināta atsevišķa grāmatvedības uzskaitē vai atbilstoši kodi darījumiem, ko veikuši saņēmēji saskaņā	-	1	-	-

ID Nr.	Kategorija	ID Nr.	Apakšskategorija	Gold-plating	Gadījumu skaits		Faktiskie neatbilstoši veiktie izdevumi izlasē, EUR
					Nesistēmiski	Sistēmiski	
			faktiskajām izmaksām (KNR 53(1)(a) pants)				
14	Pareiza finanšu pārvaldība	14.1	Pareizas finanšu pārvaldības principa neievērošana	2	1	-	-
KOPĀ				3	16	1	153 003,35

5.14. No darbības revīziju galvenajiem konstatējumiem iegūtie secinājumi par pārvaldības un kontroles sistēmas pienācīgu darbību

Atskaides periodā veiktās revīzijas ietvaros tika gūta pietiekama pārliecība atbilstoši Regulas (ES) Nr. 2021/1060 77. panta 3. punkta prasībām, ka **EK deklarētie izdevumi kopumā ir attiecināmi finansēšanai** no ERAF, KF, ESF+ un TPF saskaņā ar ES un LR normatīvajiem aktiem, izņemot RI konstatētos neatbilstoši veiktos izdevumus izlasē 153 003,35 EUR apmērā. Ārpus izlases konstatētie neatbilstoši veiktie izdevumi ir 36 252,52 EUR. Konstatēti atsevišķi trūkumi un novērojumi, kas uzskaitīti 9.4. punktā iekļautajā pielikumā un detalizēti aprakstīti 5.7. un 5.13. sadaļās.

RI konstatētos trūkumus un novērojumus lielākā daļa institūcijas novērš, plāno novērst saskaņotajos vai VI pagarinātajos termiņos. Tāpēc ir pamats uzskatīt, ka kopumā tiks veiktas pietiekamas darbības vadības un kontroles sistēmas uzlabošanai, un to var uzskatīt par pietiekami efektīvu. Izņēmums ir Ekonomikas ministrija, kura, par spīti lielajam investīciju apjomam tās atbildībā, nenodrošina laicīgu ieteikumu ieviešanu un FI pienācīgu uzraudzību.

6. PĀRSKATU REVĪZIJAS

6.1. To iestāžu/struktūru identifikācija, kuras veikušas pārskatu revīzijas

Revīzijas periodā pārskatu (kontu slēguma) revīziju veica RI, kuras funkcijas pilda Finanšu ministrijas Eiropas Savienības fondu revīzijas departaments (detalizētu informāciju skatīt 1.1. sadaļā).

6.2. Tās revīzijas pieejas apraksts, kas izmantota, lai verificētu, vai pārskati ir pilnīgi, pareizi un patiesi. Tajā ietver atsauci uz revīzijas darbu, kas veikts saistībā ar sistēmas revīzijām, tādu darbību revīzijām, kas attiecas uz pārskatu ticamību, un papildu verificācijām, kas jāveic attiecībā uz pārskatu projektiem pirms to nosūtīšanas Komisijai.

Lai nodrošinātu Regulas (ES) Nr. 2021/1060 98. panta izpildi, RI ir vienojusies ar GI, VI un SI par laika grafiku³⁵, kādā tiek nodrošināta komunikācija iestāžu starpā, kā arī par termiņiem, kādos visas iestādes veic nepieciešamās darbības ikgadējās pārliecības pakotnes iesniegšanai EK. Detalizēti laika grafiks atspoguļots 18. tabulā.

18. tabula

4. grāmatvedības gada pārliecības pakotnes sagatavošanas laika grafiks

Termiņš	Darbības/dokumenti
01.07.2024 – 30.06.2025	Grāmatvedības gads
27.03.2025	Pēdējā maksājuma pieteikuma iesniegšana EK
30.12.2025	VI iesniedz Pārvaldības deklarācijas projektu un GI sagatavotos pārskatu projektus RI ³⁶

³⁵ Atbilstoši Finanšu ministrijas 2025. gada 25. novembrī apstiprinātajiem iekšējiem noteikumiem "Kārtība, kādā Finanšu ministrija, Centrālā finanšu un līgumu aģentūra un Valsts kase sadarbojas Eiropas Savienības fondu ieviešanas un uzraudzības jautājumos"

³⁶ Saskaņā ar MK 2022. gada 14. jūlija noteikumu Nr. 427 "Revīzijas iestādes funkciju nodrošināšanas kārtība Eiropas Savienības fondu 2021.-2027. gada plānošanas periodā" 4. punktu un Ministru kabineta 2022. gada 25. aprīļa noteikumu Nr. 205 "Valsts

Termiņš	Darbības/dokumenti
09.01.2026	RI atgriež ERAF pārskatu precizēšanai (konstatētas nebūtiskas tehniskas neprecizitātes)
12.01.2026	VI iesniedz GI precizēto ERAF pārskata projektu RI
15.01.2026	RI sniedz viedokli ³⁷ par pārskatu projektiem un slēdzienu par Pārvaldības deklarācijas projektu
30.01.2026	RI iesniedz GKZ un atzinuma projektu VI, SI un GI informācijai
06.02.2026	VI iesniedz GI precizēto ERAF pārskata projektu RI
09.02.2026	RI sniedz viedokli ³⁸ par precizēto ERAF pārskata projektiem un slēdzienu par Pārvaldības deklarācijas projektu Laika periodā no 2026. gada 9. februāra līdz GKZ apstiprināšanai un atzinuma sniegšanai atbilstoši RI pieejamai informācijai nav konstatēti apstākļi, kas varētu ietekmēt RI veikto pārbaužu rezultātus
11.02.2026	RI iesniedz GKZ un atzinuma projekta gala versiju VI, SI un GI informācijai
Līdz 13.02.2026	Dokumentu iesniegšana EK ³⁹

Atbilstoši EK 2023. gada 25. augustā apstiprinātajiem Metodiskajiem norādījumiem Pārskatu sagatavošanai, iesniegšanai un pārbaudei 2021.-2027. gada plānošanas periodā (CPRE_23-0012-01), lai gūtu pārliecību, vai pārskatos sniegtā informācija ir pilnīga, pareiza un patiesa, tai skaitā, vai pārskatos ir atbilstoši atspoguļota finansiālu trūkumu novēršana un ieteikumu ieviešana, RI veica pārskatu (ERAF, KF, ESF+ un TPF) revīziju, kuras laikā izvērtēja:

1. Sistēmas auditu rezultātus, kas aprakstīti 4.3. sadaļā;
2. Darbību revīzijas rezultātus attiecībā uz deklarēto summu likumību un pareizību. Darbību revīzijas plānošanas posmā – pirms atlases veikšanas, RI pārliecinājās par atlases kopas pilnīgumu (skatīt 5.4. sadaļu un 5.7. sadaļu);
3. Pārvaldības deklarācijas pārbaudes rezultātus (skatīt 1.5. sadaļu un 4.3.4. sadaļu);
4. VI iesniegtos pārskatu projektus, pārbaudot, vai tajos atspoguļotā informācija ir pilnīga, pareiza un patiesa.

Revīzijas periodā vēl nav saņemti DAC veiktā audita rezultāti, savukārt, ERP auditi nav veikti.

Pārbaudes par VI 2025. gada 30. decembrī iesniegto pārskatu projektiem⁴⁰ laikā tika aptverti šādi – 19. tabulā, atspoguļotie, aspekti par katru pārskata papildinājumu. Tāpat tabulā aprakstīti izdarītie slēdzieni.

19. tabula

Veiktās pārskata pārbaudes

Pārskata papildinājums	Veiktās pārbaudes
1. papildinājums	Pārbaudīts, vai 1. papildinājumā ietverta tāda pati izdevumu summa kā pēdējā starpposma maksājuma pieteikumā deklarētā. Pārskatos (ERAF, KF, ESF+ un TPF) deklarētie izdevumi atbilst izdevumiem, kas deklarēti 4. grāmatvedības gada maksājuma pieteikumos. Darbību revīzijas ietvaros izlases kārtā (50 maksājuma pieprasījumi 32 projektiem) pārbaudītas revīzijas liecības darījumiem, kas deklarēti EK, proti:

budžeta līdzekļu plānošanas kārtība Eiropas Savienības fondu projektu īstenošanai un maksājumu veikšanai 2021.-2027. gada plānošanas periodā” V. sadaļu

³⁷ Saskaņā ar MK 2022. gada 14. jūlija noteikumu Nr. 427 37. punktu

³⁸ Atzinums sniegts, izmantojot KPVIS.

³⁹ Saskaņā ar MK 2022. gada 14. jūlija noteikumu Nr. 427 38. punktu

⁴⁰ ERAF pārskatā konstatētās tehniskās neprecizitātes novērstas – 2026. gada 12. janvārī iesniegts precizētais pārskata projekts

Pārskata papildinājums	Veiktās pārbaudes
	izdevumi, kas ir iekļauti maksājuma pieteikumā, ir faktiski veikti un ir nodrošināta to izsekojamība. Attiecībā uz TP summu, pārbaude nav veikta, tā kā šī summa automātiski aprēķina SFC2021 sistēmā.
2. papildinājums	N/A – 4. grāmatvedības gada ietvaros nav atsaukto summu
3. papildinājums	Pārbaudīts, vai 3. papildinājumā norādītās summas atbilst FI samaksāto programmas iemaksu (avansa) summai. Summas, kas norādītas 3. papildinājumā, atbilst FI 3. grāmatvedības gadā samaksātai summai. Summu pamato informācija, kas pieejama VI līmenī. Avanss (ieguldījums FI) pārskata periodā netiek dzēsts.
4. papildinājums	Pārbaudīts, vai 4. papildinājumā ir uzskaitītas visas summas, kas atzītas par neatbilstoši veiktām pēc grāmatvedības gada beigām. Pārskatos ir uzrādītas visas korekcijas, kas veiktas pēc 4. grāmatvedības gada beigām, tai skaitā, korekcijas, kas izriet no RI veikto darbību revīziju rezultātiem, SI veikto pārvaldības pārbažu rezultātiem un citas SI rīcībā pieejamās informācijas. ERAF pārskatā konstatētās tehniskās neprecizitātes novērstas – 2026. gada 12. janvārī iesniegts precizētais pārskata projekts. Tika veikta atlikušās kļūdas īpatsvara aprēķins un konstatēts, ka papildu korekcijas atlikušā kļūdas līmeņa samazināšanai nav nepieciešamas.
5. papildinājums	Pārbaudīts, vai summas, kas norādītas 5. papildinājumā, ir pareizi iedalītas dažādām prioritātēm atkarībā no attiecīgo veicinošo nosacījumu (<i>enabling conditions</i>) izpildes vai neizpildes. Summas, kas norādītas 5. papildinājumā, ir pareizi norādītas – veicinošie nosacījumi ir izpildīti.
6. papildinājums	N/A – nav attiecināms uz Programmu
7. papildinājums	N/A – 4. grāmatvedības gadā nav deklarēts neviens finansējuma saņēmējam veiktais valsts atbalsta avansa maksājums.

6.3. Norāda revīziju rezultātā gūtos secinājumus par pārskatu pilnīgumu, precizitāti un patiesumu, tostarp informāciju par pārskatos veiktajām un atspoguļotajām attiecīgajām finanšu korekcijām pēc šiem secinājumiem

RI 2026. gada 15. janvārī izsniedza GI un VI viedokli par pārskatu projektiem, kas tika saņemti 2025. gada 30. decembrī⁴¹. Balstoties uz 6.2. sadaļā aprakstītajām pārbaudēm, RI var apliecināt, ka ir gūta pietiekama pārlicība⁴², ka pārskati ir sagatavoti saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 2021/1060 76. panta 1.b) punktu un XXIII pielikumā noteikto formu un tajā **sniegtā informācija ir pilnīga, precīza un ticama**.

RI veica atlikušās kļūdas aprēķinu, kas, ņemot vērā kopējās kļūdas līmeņa (**0,17 %**) apmēru un iesniegtajos pārskatos veiktās korekcijas, ir samazināts līdz **0,06 %**. Papildu korekcijas pārskatos nav veicamas.

6.4. Norāde par to, vai jebkādiem konstatētajiem pārkāpumiem ir sistēmisks raksturs un par veiktajiem pasākumiem

Sistēmiska rakstura problēmas netika konstatētas.

⁴¹ 2026. gada 12. janvārī iesniegts precizēts ERAF pārskata projekts

⁴² Laika periodā no 2026. gada 9. februāra līdz GKZ apstiprināšanai un atzinuma sniegšanai atbilstoši RI pieejamai informācijai nav konstatēti apstākļi, kas varētu ietekmēt RI veikto pārbažu rezultātus.

7. CITA INFORMĀCIJA

7.1. Revīzijas iestādes novērtējums par iespējamās krāpšanas gadījumiem, kas konstatēti tās veikto revīziju ietvaros (un gadījumiem, par kuriem ziņojušas citas valsts vai Savienības struktūras un kas attiecas uz revīzijas iestādes revidētajām darbībām), un par veiktajiem pasākumiem. Informācija par gadījumu skaitu, nopietnību un skartajām summām, ja tas zināms.

Atbilstoši EK vadlīnijām, informatīviem paziņojumiem un Starptautiskajiem revīzijas standartiem, kuru prasības ir iestrādātas RI procedūrās un pārbaudes lapās, RI nodrošina, ka krāpšanas riskiem tiek pievērsta pastiprināta vērība⁴³ gan izstrādājot Revīzijas stratēģiju, gan veicot auditus un darbību revīzijas. RI auditu un revīziju plānošanas posmā analizē un identificē krāpšanas riskus vadības un kontroles sistēmā, kā arī visā projekta atlases un ieviešanas posmā (tai skaitā, izmantojot ARACHNE pieejamo informāciju), audita apsvērumi un secinājumi tiek dokumentēti audita dokumentos (audita plāns, pārbaudes lapas, risku izvērtējuma matrica, u.c.).

Gadījumā, ja RI konstatē pazīmes, kas varētu liecināt par iespējamu krāpšanu, pēc RI iekšējās neatbilstību darba grupā⁴⁴ izdarītajiem secinājumiem un konsultēšanās ar izmeklēšanas iestādēm, informācija tiek nodota ES fondu izmeklēšanas iestādēm – Eiropas Prokuratūrai, nacionālajām izmeklēšanas iestādēm vai OLAF. Lai informācija tiktu uzkrāta un sagatavota kvalitatīvi, tiktu iegūti nepieciešamie fakti un konstatējumi noformēti atbilstoši izmeklēšanas vajadzībām, auditori izmanto AFCOS izstrādāto skaidrojošo metodiku – *Kārtību, kādā iestādes ziņo Eiropas Prokuratūrai (EPPO) saistībā ar aizdomām par krāpšanu pret ES finanšu interesēm*⁴⁵. RI ir tiesības ziņot arī Eiropas Krāpšanas apkarošanas biroja (OLAF) uzturētā datu apmaiņas sistēmā IMS, ja par konkrēto neatbilstību neziņo citas iestādes.

Revīzijas periodā 2021.-2027. gada plānošanas perioda **pārbaudēs RI nav konstatējusi pazīmes**, kas varētu liecināt par iespējamām pārkāpumiem, krāpšanas vai korupcijas, tai skaitā interešu konflikta gadījumiem un liktu ziņot izmeklēšanas iestādēm. Tā kā RI ir uzkrājusi aktuālus datus un pieredzi par 2014.-2020. gada plānošanas periodā identificētajiem gadījumiem, kā arī virkni citu auditēto ES un citu ārvalstu investīciju fondu⁴⁶ revīzijās, iegūtās zināšanas, prasmes un pieredze tiek pastāvīgi izmantoti arī audita darbā 2021.-2027. gada plānošanas periodā, kā piemēram, analizējot tendences iepirkumos, pievēršot uzmanību specifiskiem aspektiem interešu konflikta neesamības pārbaudēs, kritiski novērtējot finansējuma saņēmēju pārstāvētās nozares un uzņēmējdarbības veidus, iespējamās uzvedības modeļus. Palīdzīgs praktiskais atbalsts RI pārbaudēs ir AFCOS 2022. gadā izstrādātais Noziegumu tipoloģijas filtrēšanas rīks⁴⁷ un informatīvā metodika — *Noziedzīgi nodarījumi pret ES finanšu interesēm: definīcijas, tipoloģijas, pazīmes un prakses piemēri*.

AFCOS, kura funkcijas pilda FM ES fondu revīzijas departaments, 2025. gadā **ir saņēmis 2 signālus** par iespējamām pārkāpumiem, kas saistīti ar Programmas projektiem. Viens no signāliem bija medijos izskanējušais gadījums par uzsākto kriminālprocesu saistībā ar projektu Nr. [REDACTED] " [REDACTED] ". Minēto informāciju izvērtēja arī CFLA un atbilstoši KPVIS pieejamai informācijai CFLA nodrošina komunikāciju ar EPPO, aktualizējot informāciju saistībā ar progresu kriminālprocesa ietvaros. Par cik minētais projekts tika atlasīts arī

⁴³ RI kārtības "Kārtība, kādā Revīzijas iestāde veic krāpšanas riska izvērtēšanu sistēmu auditu un darbību revīziju ietvaros" (aktualizēta 2024. gada 2. maijā) un "Kārtība, kādā tiek veikti sistēmu auditu" (aktualizēta 2024. gada 2. oktobrī) un "Kārtība, kādā tiek veiktas darbību revīzijas Eiropas Savienības fondu 2021.-2027. gada plānošanas periodā" (apstiprināta 2025. gada 10. martā, šobrīd tiek aktualizēta)

⁴⁴ Izveidota ar ESFRD 2022. gada 10. oktobra rīkojumu Nr. 2022/4 "Par neatbilstību darba grupas izveidošanu" (pārizdots ar 2026. gada 16. janvāra ESFRD rīkojumu Nr. 2026/1)

⁴⁵ Pieejama FM tīmekļa vietnē <https://www.fm.gov.lv/lv/normativie-akti-10>

⁴⁶ Iekšējās drošības fonda (2014-2020 un 2021-2027), Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda (2014-2020 un 2021-2027), Finanšiāla atbalsta instrumenta robežu pārvaldībai un vīzu politikai (2021-2027), Eiropas Atbalsta fonda vistrūcīgākajām personām (2014-2020), ESF+ programmas materiālās nenodrošinātības mazināšanai (2021-2027), Atveseļošanas un noturības mehānisma, Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumentu, Latvijas – Šveices sadarbības programmas un citās revīzijās

⁴⁷ AFCOS Latvija izveidots noziedzīgu nodarījumu pazīmju un to tipoloģijas filtrēšanas rīks Microsoft Power BI platformā

RI darbību revīzijām, apliecinām, ka RI savās pārbaudēs arī nekonstatēja krāpšanas pazīmes. Vismaz ne tādas, kuras varētu identificēt ar RI rīcībā esošām metodēm.

Otrs saņemtais signāls ietvēra informāciju par iespējamiem pārkāpumiem TPF ietvaros līdzfinansētos projektos. Informācija tika pārsūtīta izvērtēšanai CFLA. CFLA informēja, ka pārkāpumus nekonstatē un turpmākas darbības netiek plānotas. Arī šis projekts tika atlasīts darbību revīzijām. RI ar tās rīcībā esošām metodēm neidentificēja pazīmes, kas liecinātu par pārkāpumiem, kādi minēti saņemtajā signālā.

Papildus AFCOS sniedza atbalstu RI veiktā audita ietvaros, organizējot sanāksmi ar Konkurences padomi par iespējamiem pārkāpumiem konkurences jomā. Sanāksmes rezultātā tika secināts, ka nekādas papildus darbības nav veicamas, pārkāpums pirmšķietami netika konstatēts. RI to turpmāk ņems vērā, analizējot konkurences pārkāpumu pazīmes.

AFCOS rīcībā nav informācijas par 2025. gadā uzsāktām OLAF izmeklēšanas lietām, kas skar Programmas projektus.

Papildus RI, izvērtējot tās rīcībā pieejamo CFLA papildu risku sarakstu, secināja, ka tajā iekļautā informācija atbilst AFCOS un RI rīcībā esošajai informācijai, un tai **nav** konstatējama ietekme uz 4. grāmatvedības gada ietvaros deklarētajiem izdevumiem un VI Pārvaldības deklarācijā sniegtajiem apgalvojumiem.

7.2. Turpmākie notikumi pēc grāmatvedības gada beigām un pirms gada kontroles ziņojuma nosūtīšanas Komisijai un kuras ņem vērā, nosakot ticamības līmeni un sagatavojot revīzijas iestādes atzinumu

RI rīcībā nav informācijas par turpmākiem notikumiem, kuri varētu būtiski ietekmēt šajā GKZ izklāstīto novērtējumu, ticamības līmeni un RI atzinumu.

7.3. Eiropas institūciju veiktie auditi

Revīzijas periodā Latvijā ir noticis viens DAC audits – 2025. gada 24. jūlijā saņemta DAC vēstule Nr. Ares(2025)6041753 par atbilstības audita Nr. DAC521LV3470 uzsākšanu, ko bija plānots veikt no 28. jūlija līdz 16. septembrim, un kura laikā plānots novērtēt RI Pamatprasību Nr. 11. Uz šī ziņojuma projekta sagatavošanas brīdi ziņojums vēl nav saņemts. Arī vēl nesaņemot EK audita rezultātus, RI turpina pilnveidot savu metodiku un pārbaūžu lapas 2021.-2027. gada plānošanas periodam. Piemēram, noslēdzot pirmo pilno revīziju ciklu par 4. grāmatvedības gada izdevumiem un uzsākot 5. grāmatvedības gada revīzijas, RI ir jau pārskatījusi darbību revīziju metodiku, precizējot jautājumus, detalizētāk norādot jaunos pārbaudāmos aspektus vai informācijas avotus u.c.

ERP auditi revīzijas periodā nav veikti.

8. VISPĀRĒJAIS TICAMĪBAS LĪMENIS

8.1. Norāde par vispārējo ticamības līmeni attiecībā uz pārvaldības un kontroles sistēmas pienācīgu darbību un skaidrojums par to, kā šis līmenis tika iegūts, izmantojot sistēmas revīziju un darbības revīziju rezultātus. Attiecīgā gadījumā revīzijas iestāde ņem vērā arī citu valsts vai Savienības veiktā revīzijas darba rezultātus.

Revīzijas atzinuma sagatavošanai pārliecība par izdevumu likumību un pareizību un par vadības un kontroles sistēmas pienācīgu darbību ir balstīta uz sistēmas auditu (skatīt 4. sadaļu) un darbību revīzijas (skatīt 5. sadaļu) rezultātiem, kā arī ir ņemti vērā pārskata revīzijas (skatīt 6. sadaļu) un pārvaldības deklarācijas pārbaūžu rezultāti (skatīt 1.5. un 4.3.4. sadaļas).

Jomas, kurās RI saskata iespējas būtiskākajiem uzlabojumiem, ir rūpīga **dubultā finansējuma riska uzraudzība** gan starp plānošanas periodiem fāzētajiem (jeb posmotajiem) projektiem, gan Atveseļošanas fonda investīciju projektiem, kas pēc būtības bieži ir līdzīgi struktūrfondu finansētajiem projektiem. Tāpat joprojām pietrūkst nepārprotams **VI tonis no augšas**

efektīvu pretkrāpšanas pasākumu ieviešanai 2021.-2027. gada plānošanas perioda jaunajās VKS iestādēs, jo īpaši ņemot vērā 2025. gada laikā pārdalītās investīcijas un pieaugošo portfeļa apjomu, piemēram, Iekšlietu ministrijas atbildības jomā.

Savukārt, pieaugot investīciju projektu skaitam, kas tiek īstenotas caur **FI**, joprojām kritiski svarīgi ir pēc iespējas ātrāk pabeigt tirgus nepilnību sākotnējo (ex-ante) novērtējuma aktualizāciju visām FI investīcijām. Tāpat jānovērš nepilnības līgumā par atmaksātā publiskā finansējuma atkārtotu izmantošanu, kas noslēgts starp ALTUM un Ekonomikas ministriju. Tā kā 2025. gadā ir uzsāktas diskusijas jau par nākamo 2028.-2034. gada plānošanas periodu, VI, to plānojot, savlaicīgi jāmodelē **ES fondu investīciju pakāpeniska ieplūšana Latvijas ekonomikā**, tādējādi izlīdzinot arī darbinieku slodzes gan projektu atlasēs, gan uzraudzībā. Kā arī jāturpina **vienkāršot iepriekš noteikto projektu** investīciju pieeja, lai iespējami mazāk resursu veltītu to vērtēšanai, novēlotai izdevumu un ieguvu analīzei un projektu apstiprināšanai. Ne mazāk svarīgi, ņemot vērā nākamā plānošanas perioda regulas priekšlikumus, VI ir **būtiski uzlabot kapacitāti rezultātos balstītu investīciju plānošanā un ieviešanā**.

Sistēmai tika sniegts **2. kategorijas** novērtējums un atbilstoši darbību revīzijas rezultātiem **kopējais kļūdu īpatsvars (TER)** ir pieņemts kā **0,17 %**, detalizēti skatīt 5.9. sadaļā.

Atsauces periodā vēl nav saņemti DAC veiktā audita rezultāti, savukārt, ERP auditi nav veikti.

Pārvaldības deklarācijas pārbaudi rezultātā RI nekonstatēja būtiskas atšķirības ar RI secinājumiem.

Iepriekš minētais ļauj secināt, ka ir sniedzams revīzijas atzinums bez iebildēm, detalizēti skatīt 20. tabulu.

20. tabula

Revīzijas atzinuma izdošana

Revīzijas atzinums par izdevumu likumību un pareizību un VKS pienācīgu darbību	RI atzinuma elementi un vispārējā ticamība				Korektīvie pasākumi, kas jāīsteno dalībvalstij
	VKS darbība		Izdevumu likumība un atbilstība pārskatos	Pārskati	
	Sistēmas revīziju rezultāti	TER (darbību revīziju rezultātiem)	RER (TER mazināta, veicot finanšu korekcijas pirms pārskatu iesniegšanas EK)		
1 – Atzinums bez iebildēm	1. vai 2. kategorija	un $TER \leq 2\%$	un $RER \leq 2\%$	Labojumi pārskatos $\leq 2\%$	Veiktas individuālo izlases kļūdu korekcijas.
1 – Atzinums bez iebildēm	2. kategorija	un/vai $2\% < TER < 5\%$	un $RER \leq 2\%$	Labojumi pārskatos $\leq 2\%$	Veiktas individuālo izlases kļūdu korekcijas. Veikti uzlabojumi, lai novērstu VKS trūkumus.
2 – Atzinums ar iebildēm (iebildēm ir ierobežota ietekme)	2. kategorija	un/vai $2\% < TER < 5\%$	NA	NA	Veiktas individuālo izlases kļūdu korekcijas. Veikti uzlabojumi, lai novērstu VKS trūkumus.
3 – Atzinums ar iebildēm (iebildēm ir būtiska ietekme)	3. kategorija	un/vai $5\% \leq TER \leq 10\%$	un/vai $RER > 2\%$	un/vai labojumi pārskatos $> 2\%$	Ekstrapolētās finanšu korekcijas jāīsteno, lai samazinātu RER līdz 2% vai zemāk (tai skaitā individuālo izlases kļūdu korekcijas).
4 – Negatīvs atzinums	4. kategorija	un/vai $TER > 10\%$	un/vai $RER > 2\%$	un/vai labojumi pārskatos $> 2\%$	Veikt uzlabojumus, lai novērstu VKS trūkumus. Ieviest labojumus pārskatos.

Ņemot vērā, ka ir viena programma, kura aptver fondus: ERAF, KF, ESF+ un TPF, RI apstiprina, ka **izdarītie secinājumi attiecas uz visiem fondiem.**

8.2. Jebkādu īstenotu ar finanšu korekcijām nesaistītu mazināšanas darbību un īstenotu finanšu korekciju novērtējums, papildu korektīvu pasākumu nepieciešamības novērtējums gan no pārvaldības un kontroles sistēmu uzlabošanas viedokļa, gan no ietekmes uz Savienības budžetu viedokļa

No 4. grāmatvedības gada pārskatiem ir izklāsti izdevumi 245 823,34 EUR apmērā, tai skaitā:

- 13 819,86 EUR kā gala ieturējums, pamatojoties uz SI konstatētiem trūkumiem,
- 153 003,35 EUR kā gala ieturējums, pamatojoties uz RI konstatējumiem – faktiski neatbilstoši veiktie izdevumi izlasē un 3 291,04 EUR, kas identificēti 2014.-2020. gada plānošanas perioda ietvaros RI veiktajā darbību revīzijā,
- summa 75 709,09 EUR apmērā ieturēta no pārskatiem kā pagaidu ieturējums saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 2021/1060 98. panta 6. b) punktu.

Attiecīgi RI veica atlikušā kopējo kļūdu īpatsvara aprēķinu, kā rezultātā sākotnēji aprēķinātais kopējais kļūdu īpatsvars (**0,17%**) tika samazināts uz **0,06 %**.

Sagatavoja: Finanšu ministrijas Eiropas Savienības fondu revīzijas departaments:

Inese Levana
Agnese Abula
Inguna Kaupuža
Inese Dolga

Apstiprināja:

Revīzijas iestādes vadītāja
Nata Lasmane

/paraksts*/

**DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU*

9. GADA KONTROLES ZIŅOJUMA PIELIKUMI

9.1. Sistēmas revīziju rezultāti

Pieejams arī SFC2021 sadaļā: 1. PIELIKUMS: SISTĒMU REVĪZIJU REZULTĀTI (pēc noteiktas formas).

Sistēmas revīziju rezultāti ietver pārskata periodā un iepriekšējā atskaides periodā sniegtos novērtējumus

Revidētā vienība	Fonds (vairāku fondu programma)	Revīzijas nosaukums	Galīgā revīzijas ziņojuma datums	Programma: Eiropas Savienības kohēzijas politikas programma 2021.-2027. gadam (CCI: 2021LV16FFPR001)										Vispārējais novērtējums (1., 2., 3. vai 4. kategorija**)	Piezīmes	
				Pamatprasības -PP (Key requirements)												
				PP 1	PP 2	PP 3	PP 4	PP 5	PP 6	PP 7	PP 8	PP 9	PP 10			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
VI	ERAF, KF, ESF+, TPF	Projektu atlases sistēmas audits VI un SI SA/ESIF/2025/08	11.02.2026											2. kategorija		
		Agrās brīdināšanas sistēmas atbilstības (EPSA) audits jaunajās iestādēs un par jaunajām funkcijām SA/ESIF/2024/13	09.01.2025	2	2	1	2	1		2	1*	1*				
AI(-s)		Agrās brīdināšanas sistēmas atbilstības (EPSA) audits jaunajās iestādēs un par jaunajām funkcijām SA/ESIF/2024/13	09.01.2025	2	2*	2*		2*		2				2. kategorija	Auditētas atsevišķas AI (IeM, IZM, LM, TM, EM, VARAM, KEM)	
SI		IT audits CFLA SA/ESIF/2025/09	19.01.2026	1	2	1	2	1	2	2				2. kategorija		
		Projektu atlases sistēmas audits VI un SI SA/ESIF/2025/08	11.02.2026													
		Agrās brīdināšanas sistēmas atbilstības (EPSA) audits jaunajās iestādēs un par jaunajām funkcijām SA/ESIF/2024/13	09.01.2025													
GI		Pārskatu sagatavošanas sistēmas audits GI SA/ESIF/2025/12	15.01.2026	1							1			1	1. kategorija	Ziņojums netika sagatavots, rezultāti iekļauti šajā GKZ un GI informēta, izmantojot KPVIS
		Agrās brīdināšanas sistēmas atbilstības (EPSA) audits	09.01.2025													GI tika novērtēta arī PP7

		jaunajās iestādēs un par jaunajām funkcijām SA/ESIF/2024/13														
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Piezīme. Šajā tabulā tukšās (pelēkās) daļas attiecas uz Pamatprasībām, kuras revidētajai vienībai nepiemēro.

* Tika piemērots iepriekšējais pamatprasības vērtējums, no 2014.-2020. gada plānošanas perioda RI auditēm.

** 15. kolonnā lietoto novērtējumu skaidrojums atbilstoši Regulas (ES) Nr. 2021/1060 XI pielikuma 2. tabulai:

1. kategorija	Darbojas labi. Uzlabojumi nav nepieciešami vai arī nepieciešams tikai neliels uzlabojums
2. kategorija	Darbojas. Nepieciešami daži uzlabojumi
3. kategorija	Darbojas daļēji. Nepieciešami būtiski uzlabojumi
4. kategorija	Būtībā nedarbojas

9.2. Darbību revīziju rezultāti

Pieejams SFC2021 sadaļā: 2. PIELIKUMS: DARBĪBU REVĪZIJU REZULTĀTI (pēc noteiktas formas).

Fonds	Programmas CCI numurs	Programmas nosaukums	A	B		C	D	E	F	G	H
			Summa EUR, kas atbilst kopai, no kuras veidota izlase(*)	Revidētie grāmatvedības gada izdevumi nejaušajā izlasē(**)		Nepareizo izdevumu summa nejaušajā izlasē	Kopējais kļūdu īpatsvars	Kopējā kļūdu īpatsvara rezultātā veiktās korekcijas	Atlikušais kopējais kļūdu īpatsvars	Citi revidētie izdevumi	Nepareizo izdevumu summa citos revidētajos izdevumos
				Summa	%						
Kopā	2021LV16FFPR001	ES kohēzijas politikas programmu 2021.-2027. gadam	146 097 009,51	94 748 049,42	64,85	243 896,73	0,17%	156 294,39	0,06%	0,00	36 252,52
ESF+			16 556 857,31	1 541 863,61	9,31	1 165,76		273,02		0,00	0,00
ERAF			76 294 285,12	40 801 514,92	53,48	190 249,84		103 540,24		0,00	0,00
KF			49 608 567,79	49 608 567,79	100	46 419,66		46 419,66		0,00	0,00
TPF			3 637 299,29	2 796 103,10	76,87	6 061,47		6 061,47		0,00	36 252,52

(*) nav iekļauti TP izdevumi

(**) izdevumi pārbaudīti pilnā apmērā.

9.3. Aprēķini, uz kuriem pamatojas nejauša atlase, kopējais kļūdu īpatsvars un kopējais atlikušo kļūdu īpatsvars

Pieejams SFC2021 sadaļā: 3. PIELIKUMS: NEJAUŠĀS IZLASES IZVĒLES APRĒĶINĀŠANA + KOPĒJAIS KĻŪDU ĪPATSVARS (pievienots *Excel* formātā).

9.4. Konstatēto trūkumu tipoloģija 2021-2027

Pieejams SFC2021 sadaļā: 4. PIELIKUMS: REVĪZIJAS KONSTATĒJUMI (pēc noteiktas formas).